

Ladonja

VJERSKI INFORMATIVNO-KULTURNI LIST | 5/364 | GODINA XXXV | CIJENA 10 KN

SVIBANJ 2016.

"Dodi Kraljevstvo Tvoje, budi volja Tvoja!"

Poštovani čitatelji,

nakon vazmenoga vremena zakoračili smo u vrijeme običnih nedjelja kroz godinu. Međutim, ne znači da je to vrijeme manje važno ili siromašnije svojim porukama. Upravo se u ovo vrijeme i dalje u našim župama slave sakramenti krštenja, pričesti i krizme. Međutim, jedan događaj i ove godine treba privući našu pozornost, a to je svećeničko ređenje naših đakona u pulskoj katedrali 11. lipnja. Možda smo se već navikli da se ovakva slavlja redovo održavaju u lipnju mjesecu pa nam to ponekad prolazi gotovo uobičajeno i neprimjetno. Ipak, ovdje se radi o važnom događaju za našu Crkvu. Mladi ljudi, koji su se odlučili odazvati na Božji poziv u svećeničkom zvanju, sigurno zaslužuju našu pozornost i poštovanje. Stvarno vjerujemo da se nisu odazvali na svećenički poziv radi karijere jer im nitko ne jamči karijeru koja bi bila privlačna u današnjem svijetu. Najvjerojatnije se nisu odlučili biti svećenici ni radi časti, ni vlasti ili lagodna života jer je vrijeme služenja, a ne vladanja. Jedino tako mogu slijediti Isusa Krista u

svojem zvanju. Sigurno je, isto tako, da će njihov svećenički život biti sve samo ne lagodan, ako budu nastojali biti svećenici po Isusovu primjeru. Zar nisu to dovoljno važni razlozi da tim mладим ljudima svim budemo podrška i ohrabrenje, i to ne samo na dan ređenja kada se slavi, već i u njihovu budućem svećeničkom životu? Ako i ne budemo mogli biti toga uz njih u pulskoj katedrali, neka uz njih bude naša iskrena molitva da ih Bog svojim duhom vodi cijelog njihova budućeg svećeničkog života. I ovoga će ljeta mnoge naše župe i mjesta obilježiti svoje zaštitnike. To je izvanredna prilika da sva naša mjesta ožive u svakom smislu, posebno da budu poticaj na zajedništvo u obiteljima, da barem na jedan dan zažive radost i ljepota zajedništva, možda i u nekim mjestima koja su ostala gotovo prazna. I koliko nas god raduje da se raznoraznim vanjskim manifestacijama obilježavaju svetci zaštitnici po našim mjestima, ponekad se stječe dojam da jedino to postaje važno, a duhovni sadržaji i poruke postaju gotovo neprimjetni i nebitni. Tu i tamo naći će se neko vrijeme i za neku sv. misu na koju će ponekad doći samo nekoliko ljudi, uglavnom starijih, ljudi, a

svi će drugi blagdan zaštitnika proslaviti raznoraznim igrama, plesovima, koncertima, izložbama, itd. Jasno je da nitko nema ništa protiv i ovakvih sadržaja, i dobro je da ih ima, ali naši stariji, kada su odlučili častiti određenog svetog čovjeka, sigurno nisu to učinili samo zato da se organiziraju fešte, zabave ili degustacije, vjerojatno je bilo važnije častiti određenog zaštitnika, svetoga čovjeka, da on bude uzor onima koji žive svoju vjeru. Stoga su i sv. mise, Večernje i drugi duhovni sadržaji imali za cilj probuditi vjeru i razvijati duhovni život ljudi koji žive na određenom prostoru. Bilo bi dobro da se i mi toga sjetimo i da nam naši zaštitnici, koje su naši predci odabrali, posebno svojim primjerom budu od pomoći da i danas bolje i dosljednije živimo kao ljudi i kršćani. Vjerujem da je to ipak pravi razlog radi čega su nam poštovanje i zahvalnost prema svetcima zaštitnicima ostavili naši stari. I naša će Ladonja, kao i uvijek, nastojati pratiti sve te važne događaje diljem naše mjesne Crkve. Nadamo se da ćemo i na taj način pomoći da međusobno jedni drugima već danas činimo ovaj život ljepšim i boljim. Zato i jesmo kršćani, zar ne?

Pula: Postavljene relikvije sv. Leopolda

Učetvrtak 12. svibnja, u jutarnjim satima, na liturgijski spomendan sv. Leopolda Bogdana Mandića, u Kapeli Milosrdnog Isusa u Puli, tijekom svečanog koncelebriranog misnog slavlja postavljene su relikvije *ex corporis* tog drugog kanoniziranog hrvatskog svetca – jednoga od zaštitnika jubilarne Godine milosrđa. Po završetku euharistijskog slavlja uslijedila su svjedočanstva ljudi koji su doživjeli posebne milosti po zagovoru sv. Leopolda te štovanje njegovih relikvija. Misno je slavlje predvodio vlc. Rikard Lekaj, župnik pulske katedralne župe, u koncelebraciji s nekoliko svećenika iz okolnih župa.

MOLITVA

Bože ljubavi i jedinstva! Ti si svećenika svetoga Leopolda Mandića uresio velikim milosrđem prema grešnicima i potakao da gorljivo promiče jedinstvo kršćana; po njegovu zagovoru obnovi nam duh i srce, da svima iskazujemo svoju ljubav i puni nade radimo za sjedinjenje svih vjernika. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen. Sv. Leopolde – moli za nas!

IMPRESUM

Pokrenuo Antun Hek, od lipnja do listopada 1972. listić – prilog obiteljskog časopisa Kana, samostalno izlazi od Božića 1981.

Osnivač:

Biskupski ordinarijat Porečke i Pulsko-biskupije

Glavni urednik:

Vilim Grbac

Zamjenik glavnog urednika:

Željko Mrak
Blaž Bošnjaković, Vilim Grbac,
Ilija Jakovljević, Tomislav Milohanić, Željko
Mrak

Adresa uredništva:

Dobrilina 6, 52000 Pazin, tel: 052/624-863,
ladonja@biskupija-porecko-pulsa.hr

List izlazi 12 puta godišnje

Grafičko oblikovanje i priprema:

David Ivić

Tisk/Nakladnik:

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

IBAN HR 702380006-1147003243

Devizni račun

ESB: CHR22 70010000-09166144

IBAN: HR7324020061100107336

SWIFT ESBC HR 22

UDK ISSN

282 : 379.8

ISSN 1330-5018

Naslovница: Blagoslov kipa bl. Miroslava Bulešića u Svetvinčentu

EUHARISTIJA – ŽIVOT CRKVE

(Neki naglasci pokoncilske teologije)

Euharistijska episkopocentričnost

Drugi vatikanski sabor uvelike je uvažio i ugradio u teološki i liturgijski izričaj Crkve na Zapadu neke vrijednosti koje su se do tada, tradicijski, više vrednovale u istočnih kršćana. To su, uz eklezijalnu, pravno-funkcionalnu (superviziju) episkopocentričnost, koja je od prije bila dobro vidljiva u latinskoj tradiciji, u prvome redu sakralna episkopocentričnost, kao i vrijednost koncelebracije, odnosno, liturgije kao uistinu "djela naroda". U kršćanskoj starini, već od drugog stoljeća, podjednako su bile važna supervizija (nadglednička) uloga biskupa, kao onog koji je jamac pravovjerja, i pastoralno-sakralna, kao onog koji predsjeda euharistijskim slavljem.¹ Istinski sadržaj biskupske službe do pravog izražaja dolazi tek kada Crkvu shvatimo kao zajednicu, a ne toliko kao hijerarhiju.² Najsavršeniji izraz zajedništva u Crkvi jest, bez daljnje, upravo euharistijski synaxis. Sukladno koncilskom nauku, biskup jest onaj, koji imajući puninu sakramenta Reda, kao upravitelj milosti vrhovnog svećeništva u Euharistiji, istu prinosi ili brine da se ona prinosi.³ On upravlja svakim zakonitim slavljenjem Euharistije (usp. LG, br. 26). Biskupi se nemaju smatrati namjesnicima Rimskoga Biskupa već uživaju autonomiju u upravljanju, poučavanju i posvećivanju (usp. LG, br. 27). Kao najvažniji i prvojni vid posvetiteljske službe biskupa jest prinošenje Euharistije. Tekst obreda biskupskog ređenja, inspiriran spisom *Traditio Apostolica*, ističe kako se biskupu povjerava služba da bi Bogu prinosio darove. Iako Euharistija pripada Crkvi, onaj tko je u prvom redu prinosi, jest biskup.⁴ O euharistijskoj episkopocentričnosti promišlja i sv. Ivan Pavao II. u enciklici *Ecclesia de Eucharistia*. On veli: "Crkveno je zajedništvo euharistijskog zbora zajedništvo s vlastitim biskupom te Rimskim Prvosvećenikom. Biskup je vidljivo počelo i temelj jedinstva u mjesnoj Crkvi. Stoga bi bilo veoma neumjesno kad bi se Euharistija, najizvrsniji sakrament jedinstva Crkve, slavila bez istinskog zajedništva s biskupom. Sv. je Ignacije Antiohijski pisao: 'Neka se valjanom smatra ona Euharistija koja se vrši pod biskupom ili onim koga on ovlasti'".⁵

1 Usp. Ivan ŠAŠKO, Biskupska služba u svjetlu koncilskog nauka, obreda i Molitve redenja, u: Živo Vrelo, 32 (2015.) 1, str. 2.

2 Usp. isto, str. 3.

3 Usp. DRUGI VATIKANSKI KONCIL, *Lumen gentium. Dogmatska konstitucija o Crkvi* (21. XI. 1964.), br. 26, u: *Dokumenti*, Zagreb, 1998. (dalje: LG)

4 Usp. Ivan ŠAŠKO, Biskupska služba u svjetlu koncilskog nauka, obreda i Molitve redenja, str. 8.

5 IVAN PAVAO II., *Ecclesia de Eucharistia – Crkva o Euharistiji. Enciklika o Euharistiji i njenom*

Usko je u svezi s euharistijskom episkopocentričnošću i koncilsko ponovno otkrivanje vrijednosti koncelebracije⁶ koja je u latinskoj tradiciji, iako sačuvana, do tada gotova zamrla, dok je na Istoku uvijek ostala i prisutna i ispravno vrednovana. Koncelebracijom se prije svega očituje jedinstvo svećeništva, žrtve i svekolikog Božjeg naroda⁷ pa se zato dokida dotadašnja praksa pojedinačnog slavlja Euharistije većeg broja svećenika istoga dana u isto vrijeme u istoj crkvi (usp. SC, br. 57).

Sabor veli: "Neka svi budu uvjereni da se Crkva poglavito očituje u punom i djelatnom sudjelovanju svetog naroda Božjega u istim liturgijskim slavljinama, a osobito u istoj Euharistiji, u istoj molitvi, kod jednog oltara kojem predsjeda biskup okružen svojim svećenstvom i služiteljima." (SC, br. 4)

Euharistijska ekleziologija

Euharistija je bez dalnjega najizvrsnije djelo svekolike Crkve, odnosno, Božjeg naroda koji prinosi Kristovu žrtvu kao zahvalu za otajstvo spasenja u Kristu (usp. OU, br. 5). No, uzročno-posljedičnom vezom sama Crkva postaje djelo Euharistije; Euharistija gradi Crkvu, ona je vrhunac očitovanja Crkve kao takve. Njen unificirajući karakter dovodi do toga da narod Božji zajedništvom u tijelu i krvi Kristovoj postaje jedno te svjescnim, djelatnim i plodnim sudjelovanjem u euharistijskome otajstvu neprekidno raste u svetosti (usp. SC, br. 11) te, možemo slobodno reći, opstaje kao Crkva i ostaje biti Crkva. Budući da je liturgija, osobito euharistijska, izvor (*fons*) i vrhunac (*culmen*) života Crkve (usp. SC, br. 10), narod novoga Saveza, sjedinjujući se s Kristom na najsavršeniji i najuzvišeniji način u Euharistiji i po Euharistiji, ne zatvarajući se u sama sebe, postaje "sakrament za čovječanstvo" (usp. EE, br. 22), "znak (*signum*) i oruđe (*instrumentum*) najtejnijeg sjedinjenja s Bogom" (LG, br. 1).

Već ovdje naziremo osnovne, ali važne obrise onoga što bismo unutar katoličke teologije mogli nazvati euharistijskom ekleziologijom.

Euharistija u bitnome određuje Crkvu jer sama Crkva, kako navodi enciklika *Ecclesia de Eucharistia*, "crpi svoj život iz Euharistije" (EE, br. 1). Nije to samo jednostavan izričaj svakidašnjeg iskustva vjere, već je to sažetak središnjeg otajstva Crkve. Budući da se Crkva rađa iz vazmenog otajstva, upravo

odnosu prema Crkvi (17. IV. 2003.), Split, 2003., br. 39. (dalje: EE)

6 Usp. DRUGI VATIKANSKI KONCIL, *Sacrosanctum Concilium. Konstitucija o svetoj liturgiji* (4. XII. 1963.), br. 57, u: *Dokumenti*, Zagreb, 1998. (dalje: SC)

7 HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA, *Opća uredba trećeg izdanja Rimskoga misala*, Zagreb, 2004., br. 199. (dalje: OU)

se stoga Euharistija, koja je na najizvrsniji način sakrament vazmenog otajstva, nalazi u samome središtu crkvenog života. (usp. EE, br. 2 i 3). Pokoncilski katolički stav u pogledu Euharistije najbolje možemo izraziti parafrasirajući Ciprijana: *Ubi episcopusi-biEucharistia – Ubi Eucharistia-biecclesia*.

Taumaturško-eshatološki karakter Euharistije

Već smo mogli vidjeti da Euharistija od mnogih čini jedno, ona uključuje i zahvaća čitavu Crkvu kao zajednicu, a ne samo osobu pojedinačno. No, snaga Euharistije očituje se i ponad Crkve. Euharistija posjeduje "kozmičku moć", ona obuhvaća i sažima (apokatastazira) sve stvoreno. Ivan Pavao II. kao dokaz tome kaže: "Euharistija se uvijek slavi, u određenom smislu, na 'oltaru svijeta'. Ona sjedinjuje Nebo i Zemlju. Obuhvaća i prožima sve stvoreno. Sin je Božji postao čovjekom kako bi sve stvoreno, u najuzvišenijem činu hvalje (Euharistija), povratio Onome koji ga je stvorio ni iz čega. To čini po svećeničkoj službi Crkve, na slavu Presvetoga Trojstva. Uistinu je 'mysterium fidei' ono što se ostvaruje u Euharistiji: svijet koji je izšao iz ruku Boga stvoritelja, od Krista otkupljen, vraća se Bogu." (EE, br. 8). Čovjek kao biće i Crkva kao takva svoje potpuno i konačno ostvarenje imaju u eshatonu, a do tog ih cilja najsigurnije i najučinkovitije privodi Euharistija. Euharistija je protegnutost prema tom cilju, predokus punine radosti koju je Krist obećao, anticipacija Raja i "zalog buduće slave". Eshatološka protegnutost Euharistije izražava i učvršćuje zajedništvo s nebeskom Crkvom (usp. EE, br. 18 i 19). Ona kao vrhunac svih sakramenata dovodi do savršenog zajedništva s Bogom Ocem. Ivan Pavao II., tumačeći narav tog zajedništva i način kojim se do njega dolazi, upotrebljava riječi bizantskog teologa Nikole Cabasilasa koji tumači kako je otajstvo zajedništva u Euharistiji, za razliku od svih drugih sakramenata, tako savršeno da dovodi do vrhunca svega dobra jer je u tom otajstvenom zajedništvu, postižući Boga, konačan uvir svake ljudske želje, po zdrživanju Boga s nama u najsavršenijem jedinstvu (usp. EE, br. 34). No, otajstvo zajedništva, kao ploda Euharistije, ne iscrpljuje se samo u odnosu stvorenja i Stvoritelja, čovjeka i Boga, već se ono proteže i na odnose između stvorenja samoga. "U slavljenju euharistijske Žrtve Crkva uzdiže svoju molitvu Bogu, milosrdnom Ocu, da svojoj djeci daruje puninu Duha Svetoga kako bi u Kristu postali jedno tijelo i jedan Duh." (EE, br. 43). Euharistija doista na otajstveni i čudesan, ali realan, način preobražava ono što je ponekad najteže mijenjati: naš odnos prema Bogu i prema braći.

Mjera milosrđa

Prema židovskoj tradiciji, milosrđe, odnosno milostinja, smatra se dužnošću. Nije to samo čin dobre volje: kad daješ siromahu, daješ mu ono što si mu dužan dati jer siromaštvo koje ga je zadesilo nije plod njegove lijenosti već društvene nepravde. Nepravda mu one-moguće da bude pošteno plaćen za svoj rad, a ponekad mu i ne omogućuje rad. Stoga, čovjek je pozvan davati siromasima, na taj je način moguće ublažiti nepravde nagomilane u društvu tijekom vremena. Ipak, milostinja, koliko god bila dragocjena i potrebna, ne može zamijeniti pravdu: nju je potrebno uspostaviti iskorjenjujući nepravdu. Iskorijeniti je prava riječ jer nepravda opstoji samo zato što ima duboke korijene: društvene, ekonomski, političke, psihološke i duhovne. Pomislimo samo na egoizam. Iskorijeniti nepravdu u idealnom bi slučaju značilo potpunu promjenu srca i svjetonazora svih ljudi, posebno onih koji u društvu imaju moć – donositi odluke i dijeliti materijalna dobra. Takvo društvo pretpostavlja da bi svi trebali imati sve što im je potrebno. Prema Djelima apostolskim to je bio ideal života prve kršćanske zajednice: sve im je bilo zajedničko i dijelilo se svakomu koliko je tko trebao. (Dj 4,35)

Postoji li mjera milosrđa?

O nepravdi, siromaštvo, milostinji i milosrđu govore brojni biblijski tekstovi te potiču svoje čitatelje, vjernike Starog i Novog saveza, na dobrotu, na promjenu sebe i svijeta. Jedan je od takvih tekstova i 29. poglavlje Knjige Sirahove. Izdvajam samo dva retka kako bi odgovorili na pitanje postoji li mjera milosrđa. Sirah kaže: „Radije izgubi novce na brata ili prijatelja, nego da ti propadaju rđajući pod kamenom. Uloži blago svoje po zapovijedima Svevišnjega, i bit će ti probitačnije nego samo zlato.“ (Sir 29,10-11) Riječ „izgubiti“ ovdje doslovno prevodi grčku riječ „apollumi“. U grčkom jeziku suprotnost joj je „tereo“, što znači „čuvati“. Dok s jedne strane čovjek može brižljivo čuvati, spremati u riznicu sve svoje dragocjenosti, s druge strane, u toj istoj riznici blago može propasti zbog rđe. Čovjek je mislio da čuva, a blago je propalo. Sirah poziva čitatelja da promisli kako će doista sačuvati svoje blago. Poziva ga neka izgubi novac – na brata ili na prijatelja. Zašto je odabrao baš tu riječ, izgubiti? Za razliku od „čuvanja“, koje naizgled podrazumijeva kontrolu, „gubiti“ asocira na ponašanje koje nema kontrole. Kad izgubimo neki predmet, ne znamo gdje se nalazi, što se s njime događa, na njega više ne možemo računati. On prestaje biti naš.

Darovano i izgubljeno

Razlika je između darovanog i izgubljenog u tome što je „darovano“ svjesno i plemenito određeno za drugu osobu. „Izgubljeno“, već samim time što ne znamo što je s tim, ostaje vezano uz nas – u sjećanju, kao nešto što je trebalo biti naše, ali to više nije. Dok je darovano predano u ljubavi i zahvalnosti, izgubljeno uvijek podsjeća na otkidanje. Sirah je odabrao baš tu riječ „izgubiti“, želeći naglasiti u čemu je pravo čovjekovo bogatstvo, koje je Matej opisao riječima: „Zgrčite sebi blago na nebu, gdje ga ni moljac ni rđa ne nagrizaju i gdje kradljivci ne potkapaju niti kradu. Doista, gdje ti je blago, ondje će ti biti i srce.“ (Matej 6,20-21) Sirah zna da je sve prolazno i pokazuje čitatelju gdje to treba zgrdati blago da ga se najbolje sačuva. Paradoksalno: blago se najbolje čuva kad ga se gubi – ali ne bez razloga, nego – zbog milosrđa i ljubavi prema bratu i prijatelju. „Gubiti“ priziva još nešto: kad gubimo, ne određujemo mi koliko ćemo izgubiti, ne možemo promišljeno odrediti granicu izgubljenog. Takva bi trebala biti i mjera milosrđa i dobrote: ne uskogrudno i unaprijed određena, već otvorena u velikodušnosti i razboritosti.

POUČAK ENGLEŠKE KRALJICE

„Imati vlastiti stav“: ostvariti ovo geslo izgleda da je modernom čovjeku, a pogotovo modernom političaru, postalo izuzetno teško. Kako bi bilo lijepo osjetiti da netko, kome je povjerena dobrobit svih nas, uporno i časno drži do vlastitog stava, dostojanstveno, bez ikakve zloće. Bilo bi to prihvatljivo svima, čak i onima koji se s određenim stavom možda i ne slažu. Došla mi je ova pomisao dok sam promatrao englesku kraljicu Elizabetu II. prigodom proslave njezina 90. rođendana. Pitao sam se kako je moguće tako dugovječno ostati na vodećoj poziciji jedne velike zemlje, kako je moguće da uz njezin život, nastup i službu, nije do danas bila vezana niti jedna jedina afera, kako je moguće da ju obični građani, ali i obnašatelji vlasti, ne samo u Engleskoj nego i u mnogim drugim zemljama u kojima je ona formalno još poglavar njihove zemlje, tako poštju i vole.

Osoba sa stavom

Nisam mogao nego zaključiti kako je to stoga što su ljudi jednostavno osjetili kako se ova žena, od svojih mlađih dana do danas, držala čvrsto vlastitih stavova, kako po pitanju obavljanja odgovorne službe, tako i u svom privatnom životu. U jednoj su instituciji osoba i služba postale jedno, što je omogućilo nadvladavanje pritisaka javnosti, rovovskih bitaka i svakojakih izazova svakidašnjice. Čak je čovjek mogao osjetiti određeno dostojanstveno i dosljedno poнаšanje u nekim tragičnim situacijama, kao što je smrt princeze Diane ili otkriće njezinih nepoznatih „iskoraka“ koji su izasli u javnost prigodom smrti u pariškom tunelu. Mnogi su tada zamjerili kraljici izostanak javnog iskazivanja boli zbog smrti popularne snahe. Na kraljičinu se licu moglo vidjeti tragove boli, ali uz veliku dozu dostojanstva i samozatajnosti. Pozornom je promatraču postalo jasno da su emocije i osjećaj boli itekako prisutni, ali oni nisu mogli ni na

trenutak u javnosti imati prednost nad osjećajem odgovornosti prema vlastitoj službi. Čak i njezin dugogodišnji brak, za mnoge nerazumljiv u vrijeme sveopće relativizacije braka i međusobne vjernosti, samo je dodatno dokazao da se radi o osobi „sa stavom“, kod koje i privatni život, s lijepim i ružnim stranama, dokazuje stabilnost u poštivanju ne samo pravila službe nego i nekih etičko-moralnih načela.

Autoritet kojem se vjeruje

Narod je stoga osjetio ne samo simpatije, privlačnost i privrženost prema jednoj takvoj osobi nego je, što je još važnije, osjetio privrženost i poštovanje prema instituciji koju ta osoba obnaša. Nije zato čudno što, kako u Engleskoj, tako i drugdje, pojam „Queen“, kraljica, odiše gotovo sakralnošću i svojevrsnim religioznim osjećajima u jednoj zemlji, kao što je Engleska, koja je duboko zakoračila u sekularizam. Kraljici se ondje jednostavno vjeruje. Ona za mnoge ljudе simbolizira nešto što je ispravno, trajno, nedodirljivo. Kao da je kraljica svjesna da se ona sama, zbog važnosti službe, mora podvrgnuti ne samo volji naroda nego i jednom jačem i većem Autoritetu o kojem svi zajedno životno ovisimo. U Engleskoj je to tim važnije što kraljica ondje predstavlja vrhovni svjetovni, ali i religiozni autoritet. Nekakvo drugačije poнаšanje nije ni zamislivo. Nekakvo samo pragmatično, profittersko ili politikansko poнаšanje urušilo bi ne samo svjetovni nego i religiozni autoritet, što bi bilo nedopustivo, kao što bi bilo nedopustivo kada bi se vrhovni poglavar Katoličke Crkve poнаšao nedolično i relativistički u odnosu na službu i vrijednosti.

U školi engleske kraljice

Nažalost, jasno je da takvih osoba na vodećim političkim funkcijama u svijetu ima

jako malo, moguće ih je na prste nabrojiti. I što je još gore, i kada bi postojali, ne bi dugo ostali na vlasti. Tako je, naprimjer, pokojni talijanski političar Alcide de Gasperi s mnogih strana bio smatran svetim čovjekom. No, mnogi su osporili ikakvu mogućnost da se krene u postupak njegova proglašenja blaženim. Razlog nisu nikakvi dokazi koji to ne bi dopustili. Razlog je jedan jedini: jer se bavio politikom! Postalo je, dakle, netipično da jedan vodeći političar bude pošten, samozatajan, čestit, potpuno odan vlastitoj službi. Svjedoci smo s kakvim ljudima na vodećim položajima imamo posla, dovoljno je slušati debate, međusobne uvrede, istinske laži na sjedanjima mnogih parlamenta, a da o obnašateljima izvršne vlasti i ne govorimo. Gotovo je smiješno čuti neke od naših političara, pogotovo one iz bivših vladajućih garnitura, koji sebe definiraju „državnicima“. A vidimo da svojim ponašanjem i djelovanjem ne čine ništa osim što stvaraju podjele među ljudima, čak i nakon što više ne sudjeluju u vlasti. To svakako vrijedi i za djelatnike u medijima i tzv. civilnim udrugama. Šteta što mi nemamo jednu kraljicu Elizabetu da sve to zajedno „popmete“ i postavi neke sasvim druge kriterije ponašanja i djelovanja. Tada nam se ne bi dogodila prodaja INA-e, sumnjivi servisi zrakoplova, „prodaja“ polovice Savudrijske vale, a pogotovo se ne bi toliko šepurili oni koji silom Hrvatsku nastoje proglašiti fašistoidnom državom, dok istovremeno oko sebe siju govor netrpeljivosti. Mnogo toga još moramo naučiti, pa i od osoba kakva je engleska kraljica.

Biskup Kutleša blagoslovio velik brončani kip bl. Miroslava Bulešića u Svetvinčentu

U petak 13. svibnja, o 96. obljetnici rođenja bl. Miroslava Bulešića, u Svetvinčentu je svećano blagoslovljeno velik brončani kip Blaženika. Blagoslovu je prethodilo misno slavlje koje je u svetvinčentskoj župnoj crkvi predvodio biskup u miru mons. Ivan Milovan, uz koncelebraciju ordinarija mons. Dražena Kutleše, vicepostulatora kauze vlč. Ilike Jakovljevića te nekolicine svećenika. Mis je naznačio načelnik Općine Svetvinčenat Dalibor Macan, autor kipa Anto Jurkić, rodbina Blaženika te vjernici iz raznih dijelova Biskupije.

„Dođi Kraljevstvo Tvoje, budi volja Tvoja“

Mjesto i župa Svetvinčenat dobivaju danas velik brončani kip bl. Miroslava, sina ovoga naroda i kraja, uzorna svećenika, pastira Božjeg naroda, mučenika vjere i blaženika, rekao je biskup Milovan na početku homilije. Po ovom kipu don Miro dolazi još vidljivije i svečanije među nas, tu na raskriju cesta njegov lik kao da nastavlja pokazivati ljudima put. Njegova ispružena ruka kao da pokazuje, upućuje i poziva. On je tako cijeloga svoga života, kao svećenik, primjerom svoga života i riječima, služenjem sve do predanja vlastita života, pokazivao put. Umjetnik je njegovim kipom izvršno uspio izraziti privlačnost njegove osobnosti: mlad, lijep, društven i komunikativan, vedar i svima blizak, on je i duhovno vrlo rano sazrio. Don Miro je svoj život istinski

živio kao osobni Božji poziv, da bude dobar služitelj naroda. Mons. Milovan u prigodnoj je homiliji podsjetio kako je upravo na blagdan Gospe Fatimske 1958. vlč. Bulešić prenesen s laniškog na svetvinčentsko groblje. Naš je blaženik istinski živio svoj duhovni poziv, istaknuo je Biskup te potkrijepio to citiravši Blaženikovo mlado-misničko geslo „Dođi Kraljevstvo Tvoje, budi volja Tvoja“. Naš se blaženik trudio iskoristiti sve svoje talente kako bi što više mogao svakodnevno, u svim okolnostima, vršiti volju Očeva, naglasio je mons. Milovan. Blaženi Miroslav Bulešić, sin ovoga naroda i kraja, čije se relikvije štuju ovdje u oltaru ove župne crkve, čiji će lijep kip ovdje u Svetvinčentu biti trajan podsjetnik i ohrabrenje za ustrajnost u dobru mnogima koji budu onom našom cestom prolazili, neka nam bude blizak svojim svetim zagovorom da našom cestom života sretno putujemo prema blaženome cilju koji je on već u punini postigao, zaključio je biskup Milovan.

Zahvalno prisjećanje na pok. mons. Vjekoslava Milovana

Na kraju se zahvalnim prisjećanjem na pok. mons. Vjekoslava Milovana okupljenima obratio biskup Kutleša te izrazio zahvalnost svima koji su na bilo koji način doprinijeli realizaciji ovog projekta. Biskup je podsjetio kako je potrebno moliti i za čudo koje će našeg blaženika dovesti do kanonizacije, no, naglasio je, naše je da molimo, a Bog će već učiniti da to bude u najboljem trenutku. Uime Općine kratko je zahvalio i načelnik Macan, a potom se kratkim osvrtom uime autora okupljenima obratio i sin kipara Jurkića. U poruci stoji kako je kip nadahnut

kratkim zemaljskim vijekom Blaženika i ubojstvom. Autorova je želja bila gotovo sedam desetljeća kasnije ovjekovječiti u bronci lik mladog hrvatskog blaženika. Kip je visok 250 cm, postolje 120 cm, što čini cjelinu od 370 cm. Njegova lijeva ruka otvara poslušnu vjernost Svetom pismu i miroljubivost, a desna ruka tumači i želi pokazati „Oče, oprosti im jer ne znaju što čine.“, oprštajući čak i svojim ubojicama, pojašnjava autor. Neka njegov svijetli primjer, na tragu ostalih hrvatskih blaženika i svetaca, ostane i kiparski ovjekovječen na dar svim vjernicima i ljudima dobre volje istarskog kraja, ali i ostalih dijelova Hrvatske. Neka svaki putnik namjernik, ulazeći u Svetvinčenat, s pogledom na bl. Bulešića, nadomak njegovih Čabruncića, zastane i sjeti se: njegovu reverendu i tijelo oskvruuo je nož ubojice, ali duh je ostao snažan i neuništiv, baš kao i sjećanje na mučeništvo mladića koji bi upravo na današnji dan slavio 96. godina, poručio je autor kipa u svojoj poruci. Misno je slavlje pjevanjem animirao župni zbor pulske Župe sv. Pavla pod ravnjanjem dr. Andreja Angelinija.

Nakon misnog slavlja koncelebranti i puk otišli su do kipa koji je postavljen na sjeverni ulaz u Svetvinčenat, na cesti prema Žminju i Kanfanaru. Biskup Kutleša blagoslovio je novopostavljen kip, a kipar mu je potom uručio jednu malu repliku kipa. Kip je poklon pokojnog mons. Vjekoslava Milovana (1932. – 2015.), dijecezanskog postulatora i rimskog vicepostulatora, koji je kip Blaženika, čijoj je kauzi posvetio više desetljeća svog predanog rada, želio pokloniti svojoj i Blaženikovoj rođnoj župi. (www.biskupija-porecko-pulska.hr)

Blagoslov kipa bl. Miroslava Bulešića u Svećeničkom domu Betanija

Učetvrtak 12. svibnja u Svećeničkom domu Betanija u Puli porečki i pulski ordinarij mons. dr. Dražen Kutleša zajedno s biskupom u miru mons. Antunom Bogeticem blagoslovio je, uoči 96. obljetnice rođenja bl. Miroslava Bulešića, Blaženikov novopostavljen kip. U nazočnosti svećenika koji zajedno s mons. Bogeticem svoje umirovljeničke dane provode u toj ustanovi, ravnatelja Doma preč. Milana Mužine, vicepostulatora kauze bl. Bulešića vlč. Ilije Jakovljevića te vlč. Ive Borića, policijskog kapelana PU dubrovačko – neretvanske, blagoslovljen je kip veličine 1,25 m, koji je rađen po uzoru na velik brončani kip koji će biti postavljen u Svetvinčentu. Vlč. Miroslav Bulešić tako je na neki način „došao“ među kolege, od kojih su neki i njegovi suvremenici s kojima je surađivao, svaki od njih ima brojna sjećanja na Blaženika i na ta teška vremena. Njihova su svjedočanstva, uz ostalo, bila i velik doprinos u odvijanju kauze za beatifikaciju. Biskup Bogetic rođen je, primjerice, 1922. godine, dakle, samo je dvije godine mlađi od bl. Bulešića, mons. Ivan Bartolić rođen je 1921., a najstariji je korisnik Svećeničkog doma Betanije vlč. Božo Milanović koji je Bulešićev vršnjak, čak mjesec dana stariji, rođen je 23. travnja 1920. godine. Svi su oni, ali i drugi, mlađi korisnici Doma, imali svoja teška iskustva maltretiranja, zastrašivanja, a nerijetko i izdržavanja zatvorske

kazne, u poraću ili tijekom kasnijih godina, jednostavno zato jer su svećenici. „Dolazak“ Blaženika u njihovu sredinu, gdje uz molitvu strpljivo podnose svoje zdravstvene tegobe uzrokovanе visokom dobi, zasigurno će biti jedna radosna utjeha koja će ih svakodnevno dočekivati u blagovaonici. (G. K.)

Otvaranje Godine milosrđa u crkvi bl. Miroslava Bulešića

U petak 13. svibnja 2016., o 96. obljetnici rođenja blaženog Miroslava Bulešića, u Valbandonu, u njemu posvećenoj crkvi, održan je obred otvaranja Godine milosrđa.

VALBANDON Odlukom vojnog ordinarija mons. Jure Bogdana crkva bl. Miroslava Bulešića u Policijskom odmaralištu u Valbandonu kod Pule proglašena je hodočasnicičkim mjestom u Svetoj godini milosrđa za Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj. Svečani čin početka Godine milosrđa i otvaranja Svetih vrata predvodio je biskup u miru mons. Ivana Milovana, uz kojeg su concelebrirali domaćin, policijski kapelan za PU istarsku vlč. Ilija Jakovljević i vlč. Ivo Borić, policijski kapelan za PU dubrovačko-neretvansku. Obred je započeo na ulazu u crkvu uvodnom molitvom. Prije spomena krštenja i blagoslova vode, djelatnik Ministarstva unutarnjih poslova, Voditelj samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom u Republici Hrvatskoj Josip Zagorščak obratio se okupljenima i pročitao dekret vojnog ordinarija kojim crkvu bl. Miroslava Bulešića proglašava hodočasnicičkom crkvom u Jubilejskoj godini. Biskup je u prigodnoj homiliji povjesno kontekstualizirajući pojasnio pojam jubilejske godine, naglasio njezin velik socijalni značaj, osobito zbog običaja brisanja dugova. Progavorio je potom o pojmu milosrđa, prisutnog u svakidašnjem životu, te naglasio želju pape Franje za isticanjem milosrđa kojim je nadasve prožet njegov pontifikat. Mons. Milovan podsjetio je na važnost ispovijedi i iskazivanja duhovnih i tjelesnih djela milosrđa prema bližnjima. U tom je kontekstu Biskup spomenuo i našeg najmlađeg Blaženika. Bl. Miroslav Bulešić živio je ne samo dosljednost i hrabrost već i veliku dobrotu i milosrđe. „Među krvlju natopljenim narodom mi svećenici trebamo biti

Samarijanci koji pružaju bijeli oblog ljubavi na rane toga naroda“, citirao je biskup zapis iz Blaženikova dnevnika gdje spominje ratne strahote kojima je bio pogoden narod u Istri za vrijeme Drugog svjetskog rata. Iz Kanfanara je citirao zgodu kada je Blaženik jednom prosjaku u dronjcima poklonio svoju košulju. Jubilejska godina treba prije svega biti prigoda da se sve više približimo Bogu te da molitvom stvorimo i produbimo jedan svoj iskren i jednostavan stav prema Bogu. Neka nam bl. Miroslav svima bude uzor u nastojanju djelotvorna življena milosrđa, zaključio je biskup Milovan. Na kraju se misnog slavlja okupljenima prigodnim zahvalama obratio domaći policijski kapelan za PU istarsku vlč. Ilija Jakovljević, koji je ujedno i podsjetio na uvjete za dobivanje potpunog oprosta u toj crkvi. Načelnik PU istarske Dragutin Cestar u završnim zahvalama izrazio je radost što je upravo ta crkva proglašena hodočasnicičkom crkvom za Vojni ordinarijat RH te izrazio spremnost na prihvrat hodočasnika koji će ondje dolaziti. U Policijskom se odmaralištu u Valbandonu uobičajeno vrlo često održavaju duhovne vježbe za razne kapelanije Vojnog ordinarijata. (www.biskupija-porecko-pulska.hr)

MATEO PILAT – mlada hrvatska glazbena nada ili kako sam zavolio glazbu

Počeo sam pjevati još u osnovnoj školi u zboru gdje mi je profesor uvijek dao zadatak da solo dionice budu moje te sam tako skupio hrabrosti da se prijavim na prvi festival. Na prvi festival prijavio sam se sam, potajice, 2004. godine na festival "Mali Motovun" kojeg danas, nažalost, više nema. Nakon toga uslijedili su drugi festivali. Prije 12 godina (2004.) u Motovunu sam upoznao Alana Poropata s kojim i danas surađujem i koji aktivno sudjeluje u stvaranju moje glazbene priče.

L: Od zbora u osnovnoj školi, prvih solo dionica do nacionalne prepoznatljivosti u „Najljepšem glasu Hrvatske“?

Počeo sam pjevati još u osnovnoj školi u zboru gdje mi je profesor uvijek dao zadatak da solo dionice budu moje te sam tako skupio hrabrosti da se prijavim na prvi festival. Na prvi festival prijavio sam se sam, potajice. Bilo je to u Motovunu 2004. godine, festival "Mali Motovun" kojeg danas, nažalost, više nema. Nakon njega uslijedili su drugi festivali. U Kringi, Tinjanu, Kašteliru... Prije 12 godina (2004.) u Motovunu sam upoznao Alana Poropata s kojim i danas surađujem i koji je sa mnom čitavih 12 godina u stvaranju moje priče o glazbi. On me pozvao na svoj festival "Mali

veliki mikrofon" koji ove godine slavi 17 godina svog postojanja.

L: Uslijedili su nastupi na brojnim festivalima?

Na pozornicama "Mali veliki mikrofon" stekao sam jako puno iskustva, samopouzdanja i upoznao jako puno dragih ljudi koje još uvijek imam u životu. Nakon festivala na kojima sam počeo nastupati, uslijedila je moja prva pjesma, "Moja Tajna", kojom sam nastupao u Bosni i Hercegovini, točnije u Laktašima na jednom festivalu. Tada sam upoznao moje autorice Ines Prajo i Arijanu Kunštek s kojima i

danas surađujem i koje mi i dalje pišu pjesme. Nakon Laktaša imao sam još nekoliko festivala ovdje lokalno po Istri i nastupe po ljetnim pozornicama koje je uvek vodio Alan Poropat.

Nastupi su se redali te je došla na red i moja druga pjesma s istim timom autora, pjesma je snimljena za CD "Traži se prijatelj" u Zakladi Luke Ritza koja sudjeluje u borbi protiv nasilja nad djecom i među djecom.

Natupio sam i na Grobničkoj skali dvaput, jednom na ČAnsonfestu i prošle godine na MIK-u (Melodije Istre i Kvarnera). Na MIK-u sam predstavio pjesmu "Zgubljeni Raj" koju su napisale Ines Prajo i Arijana Kunštek. Osvojio sam nagradu za najboljeg debitanta i prvu nagradu publike na drugoj večeri u Umagu.

L: Pjevate i u klapi „Teran“ iz Trviža?

Da. Dobio sam poziv za pjevanje u Klapi Teran, član sam klape već 4 godine. Klapa Teran u meni je probudila ljubav za klapskim pjevanjem, isto tako i za višeglasje. Zahvaljujući klapi, danas se u tome (višeglasje) odlično snalazim.

L: Slijedila je kruna Vašeg dosadašnjeg glazbenog uspona?

Kako sam sa svim nastupima iza sebe stekao puno iskustva, tako sam htio to iskuštevo iskoristiti za jedan televizijski show na HRT, "The Voice" (Najljepši glas Hrvat-

ske). Odlučio sam se prijaviti na natjecanje da bih stekao više iskustva, da upoznam nove ljude, poznanstva za daljnji rad. *The Voice* sam prihvatio kao igru, nije važno do kud doguram, nego da pokažem talent i da prenesem emociju koju osjećam dok pjevam. Jako sam puno naučio od tadašnjeg mentora Jacquesa Houdeka s kojim sam i danas jako povezan.

L: *Ove godine hrvatska publika moći će Vas gledati i slušati i na Splitskom festivalu?*

Ove godine pružila mi se prilika da po prvi put stanem na pozornicu Splitskog festivala, novom pjesmom, "Gelosia". Vjerujem da će i ovaj nastup iskoristiti za svoje daljnje glazbeno napredovanje, čemu se iskreno radujem.

L: *Vlč. Rudi Koraca, inače dugogodišnji pročelnik, a sada člaa Vijeća za liturgiju i crkvenu glazbu Porečke i Pulsko biskupije, bio je Vaš učitelj solo pjevanja?*

Tri godine radio sam na sebi, u tome mi je jako pomogao vlč. Rudi Koraca. On je bio moj učitelj solo pjevanja, učili smo tehniku pjevanja, pravilno disanje, itd. Vlč.

Rudiju neizmjerno sam zahvalan na trudu koji je uložio u mene da bih danas bio kvalitetniji pjevač.

L: *Obitelj Vam je velika podrška u sve-mu što radite?*

Moja obitelj najveća mi je podrška u svemu što radim, svi su uz mene od samog početka. Uložili su jako puno truda, živaca i novaca u moje pjesme, putovanja na festivale i probe, i na tome sam beskrajno zahvalan jer smatram da je najvažnija podrška ona u obitelji! Odgojen sam u kršćanskoj obitelji, primio sve sakramente. Od malih nogu pjevam u crkvenom zboru. Rođen sam 8. 3.1994. godine u Rijeci. Imam tri sestre – Martinu, Barbaru i Andreu. Četiri sam puta ujak, nećakinjama Dori, Lani i Viti, i nećaku Simonu.. Živim u Karožbi s roditeljima i starijom sestrom Andreom.

L: *Osnovnu školu završili ste u Karožbi, a sada ste apsolvent Veleučilišta u Rijeci?*

Osnovnu školu završio sam u Karožbi. To je područna škola OŠ Vladimira Nazora Pazin. Srednju školu Mate Balota polazio sam u Poreču i završio smjer poljoprivredni tehničar. Apsolvent sam pred diplomom Veleučilišta u Rijeci, na Odsjeku u Poreču, smjer Mediteranska poljoprivreda.

L: *Vratimo se Vašim glazbenim vodama. „Izgubljeni Raj“ Vaš je prvi singl. Recite nam nešto o skladbi znakovita imena?*

Svoj prvi singl, „Izgubljeni Raj“, smatram skoro autobiografskom pjesmom jer doživljavam svaki ton i svaku riječ kao osobnu priču. Zbog toga sam presretan i za svoju autorsku ekipu u šali kažem da su spoj vidovnjaka, čarobnjaka i psihologa koji me u trenu „pročitaju“ i točno znaju što bih želio poručiti pjesmom. Pjesma je prekrasna suvremena priča o kraju ljubavi s kojom će se mnogi poistovjetiti. U današnjem se trenutku rastanci odvijaju tako, bez

patetike, nastojite ostati na nogama, biti „cool“ i u prijateljskim odnosima s onima koji vam slome srce. Nema više Romea i Julije, nitko ne umire, ali to je ipak mala, „nevidljiva smrt“ za koju znamo onda kada smo ostavljeni. ...Ili je sve to ipak samo moje sazrijevanje u kojem svoje emocije, doživljaje želim podijeliti s drugima preko mojih pjesama.

L: *Za kraj ovog ugodnog razgovora možete li nam reći što za Vas osobno znači obitelj, nacionalni identitet i kršćanska, katolička vjera u kojoj smo rasli i bili odgajani?*

Smatram da je obitelj najvažnija u ostvarivanju naših ciljeva. Podrška obitelji koju sam ja, hvala Bogu, imao, dovela me do toga da živim svoj san u glazbi i zbog toga sam joj jako zahvalan. Imam sreće da imam divnu obitelj koja je uz mene u svakoj situaciji. Smatram da je podrška obitelji jako važna kako bismo svi mi lakše ostvarili svoje ciljeve i želje u životu. Pripadnost ovom hrvatskom stablu identitetski je „kod“ čiju baštinu čuvamo i njegujemo. Vjera je za mene jako važna iz razloga jer je puno lakše ići kroz život kad znaš da je Netko uz tebe u svakom trenutku. Tu vjeru živim i prije svakoga nastupa prekrižim se i pomolim Bogu da otpjevam najbolje što mogu.

Pučke misije na Starom Pazinu

U crkvi na Starom Pazinu

Misije su započele u nedjelju Dobrog Pastira i trajale su do 23. travnja, do blagdana župnog patrona, sv. Jurja. Misije su predvodili mons. dr. sc. Milan Šimunović, p. Ivan Matić i p. Marko Stipetić. Na nedjelju Dobrog Pastira, dana 17. travnja 2016. godine, u Župi sv. Lucije na Pazinskom Polju s početkom u 9 sati i Župi sv. Jurja na Starom Pazinu s početkom u 11 sati, na euharistijskom slavlju započele su Misije obnove vjere i života župne zajednice. Na poziv tamošnjeg župnika vlač. Željka Zeca, misije je otvorio mons. dr.

Milan Šimunović. U župnoj su se dvorani u 17 sati okupili svi župni suradnici koji djeluju u zajednici u Pastoralnom vijeću, Ekonomskom vijeću, karitativnim djelatnicima i voditelji zborova te vrlo interaktivno s misionarom razgovarali o svome mjestu, ulozi u Crkvi i viziji župne zajednice.

Živimo u vremenu koje se naglo mijenja. Crkva, u konkretnoj župnoj zajednici, pozvana je odgovoriti na razne izazove u svijesti da se nešto mora mijenjati na osobnoj i zajedničarskoj razini, osobito u obitelji i župnoj zajednici. To je tim potrebnije jer

osjećamo da je u vremenu sveopće krize i vjera često „na kušnji“. Ne može se više živjeti samo od „obredne vjere“, da se nešto „obavi“. Nije više dovoljan „vjernik praktikant“, već „angažirani vjernik“ koji uvjerljivo živi od živog susreta s uskrslim Kristom na nedjeljnoj misi, u drugaćijem zajedništву njegovih učenika koji će biti „jedno srce i jedna duša“, svjesni da su dužni biti misionari Božje ljubavi u svojoj sredini i gdje se god nalazili. Nastupa vrijeme „nove evangelizacije“, novog govora o Kristu, novog načina izražavanja i svjedočenja vjere

Zajednički snimak za prvi dan misija u Sv. Luciji (Foto: D. Ivić)

koja će biti spremna preobražavati društvo po Kristovu prijedlogu. Svi su župljeni pozvani uključiti se u „misije program“ koji mogu pomoći da radosnije zaživimo u vjeri i budemo ponosniji što smo vjernici te župljeni ovih župnih zajednica. Ovo je milosno vrijeme, vrijeme novog Božjega pohoda nama osobno, našim obiteljima i župnim zajednicama, vrijeme posebnog doživljaja Božjega milosrđa u ovoj „Godini milosrđa“. Nađimo vremena za sebe, za Boga i braću, potičući i one koji su se iz bilo kojega razloga udaljili da nam se priključe, napomenuo je predvoditelj.

Misije su nastavljene na Starom Pazinu u pondjeljak 18. travnja prema programu i sv. misom u 19.30.

Blagoslov kapelice u Grubišima

U utorak 19. travnja, trećeg dana misije u župama Stari Pazin i Sveta Lucija, prije mise održani su procesija i blagoslov, misije se nastavljaju u župi Sv. Lucije. Nakon osobnih razgovora s misionarom fra Ivanom Matićem, u 17 h mnoštvo se ljudi okupilo kod križa u selu Heki, pa se procesija noseći križ, zastave sv. Lucije i sv. Jurja te moleći Krunicu uputila u Grubiše do obnovljene kapelice obitelji Ujčić gdje su čekali mještani sela Grubiši. Procesija se dalje uputila prema crkvi sv. Lucije kako bi sudjelovala na nagovoru na temu dana. U prepunoj crkvi sv. Lucije, fra Ivan Matić mirnim je glasom, ali punim radosti, govorio kako je lijepo kad u tajnosti svoga srca pronađemo Boga i dopustimo si da budemo s Njim; koliko je velika ljubav Božja prema nama kad se utjelovio u Kristu kako bi postao dio nas, preuzeo na sebe naše grijehu, samo da mi postanemo božanski; o oprostu grijeha i bjelini svog života kada spoznamo koliko nas zapravo Bog sve ljubi, a nikad ne kažnjava; o Euharistiji i uskrslom Kristu koji postaje dijelom nas u tom najvažnijem sakramentu.

Nakon euharistijskog slavlja koji je fra Matić predvodio u koncelebraciji sa žu-

Blagoslov kapelice u Malom Ježenju

pnikom, vlč. Željkom Zecom, bračni par Davor i Vesna Terzić svjedočili su svoj suživot s Kristom prozom i duhovnim pjesmama čije je divno pjevanje sve nas približilo Bogu.

Blagoslov kapelice u Malom Ježenju i pohod biskupu Dobrili

U srijedu 20. travnja pučke misije u Župi sv. Jurja na Starom Pazinu nastavljene su s misionarom fra Ivanom Matićem koji se nakon susreta s obiteljima i osobnih razgovora, u nagovoru, u crkvi sv. Jurja, nadovezao na temu o božanskom milosrđu. Nakon mise uslijedilo je euharistijsko slavlje koje se nastavilo meditativno-molitvenim zahvalama Kristu uz klanjanje Presvetom. Svečan ugođaj upotpunili su bračni par Davor i Vesna Terzić prateći fra Matića duhovnim pjesmama. U četvrtak 21. travnja, petog dana Pučkih misija u župama Stari Pazin i Sveta Lucija, bogoslužja je predvodio vicerector riječke Bogoslovije p. Marko Stipetić, svećenik u Kongregaciji Misionara Srca Isusova. U jutarnjim satima posjetio je obitelji i bolesne u Velom i Malom Ježenju, u Župi sv. Lucije, a u popodnevnim satima u Malom Ježenju svečano je blagoslovio novosagrađenu zavjetnu kapelicu obitelji

Josipa i Mirjane Ferenčić posvećenu Majci Božjoj. Zavjetna kapelica nalazi se na mjestu gdje su se nekada mještani pozdravljali i oprštali jedni od drugih, a sada ona ima istu svrhu: da ljudi dolazeći k njoj izmole oprost. U nastavku, nakon okupljanja kod križa na Malom Ježenju, započela je procesija prema crkvi sv. Lucije, moleći Krunicu i pjevajući uz Vesnu Drndić i bračni par Terzić. Procesija se na trenutak zaustavila uz kapelicu na Velom Ježenju te nastavila prema rođnoj kući Jurja Dobrile, najvećeg istarskog biskupa, gdje su supružnici iz Velog Ježenja, Davor i Mila Krizmanić, položili cvijeće uz njegov spomenik. Župnik, vlč. Željko Zec, istaknuo je njegovu važnost za mali istarski narod te izrazio nadu se da će iz iste župe opet niknuti tako velik svećenik kakav je bio biskup Dobrila. Nastavljajući prema crkvi, procesija se na trenutak zaustavila na obnovljenu križu na Velom Ježenju odajući počast svima onima koji su sudjelovali u gradnji ovih znamena.

U crkvi sv. Lucije p. Stipetić započeo je nagovor o svom životu i misionarskom zadatku u Rusiji gdje su ga zadrivale katoličke zajednice koje su se održale kao podzemne Crkve, iako zbog političke situacije i progona nisu imale svećenika. Podsetio je da

Procesija sa zastavama sv. Lucije i sv. Jurja

Blagoslov kapelice u Grubišima

mi svi imamo privilegiju živjeti u okruženju gdje se slobodno možemo okupljati u zajednici Crkve. Istaknuo je da treba blagoslivljati svećenike jer ih je malo i da je nužno moliti za njihove pozive. Isus je obilazio gradove i sela pozivajući muževe i žene da postanu Njegovi učenici, tako čine i misionari, naglasio je p. Stipetić. Vrlo životpisno poručio je da ljudi trebaju živjeti svoje živote tako da se čovjek pored njih ne osjeća zaboravljenim i narušenim i ako uspiju barem dio toga ostvariti, opravdali su svoj poziv pred samim sobom i pred Bogom. „Danas Isus i tebe poziva. Ako si sada spremjan upitati Isusa: Učitelju – gdje stanuješ? On će i tebi reći: Dodji i vidi! I po glas Crkve, on nikada ne prestaje pozivati; odgovor na taj poziv daje život“, naglasio je

Propovjednik. Nakon euharistijskog slavlja, p. Stipetić susreo se s krizmanicima, mladima i mlađim bračnim parovima iz obiju župa.

Zadnji dan misija u Župama sv. Jurja i sv. Lucije

U subotu 23. travnja 2016., na dan sv. Jurja, zaštitnika župe, u staropazinskoj Župi sv. Jurja i obližnjoj Župi sv. Lucije održan je sedmi dan pučkih misija. Misna slavlja u objema župama predvodio je mons. dr. Milan Šimunović. U Župi sv. Jurja u 11 sati, a zatim u Župi sv. Lucije u 17 sati na euharistijskom slavlju homilija je bila protkana interaktivnom komunikacijom sa župljima, pozivajući jednog po jednog na ambon pokraj sebe, tražeći od ljudi njihovo viđenje

situacije u župi i dajući konkretnе i praktične operativne smjernice kako poticati i provoditi pastoral u zajednici. Pohvalio je marljivost župljana i izrazio zadovoljstvo stanjem, potaknuvši okupljene da i dalje daju svoj doprinos i aktivno budu dijelom stvarnog tijela ljudskog i crkvenog života. Po završetku misnog slavlja druženje je, unatoč lošem vremenu, nastavljeno ispred crkve gdje je nastavljen razgovor o dojmovima stečenim tijekom tih sedmodnevnih misija. Misije su završile u nedjelju 24. travnja, uz podjelu sakramenta svete potvrde, kada je uz koncelebraciju misionara mons. dr. Šimunovića i župnika vlč. Zeca, misno slavlje predvodio mons. Ivan Milovan, biskup u miru. (N. L.)

Mirisni sag u župnoj crkvi

FUNTANA Kao i lani i svih proteklih desetljeća, prva nedjelja u svibnju ugodno je iznenadila ovdašnje župljane na nedjeljnoj misi. Običaj je, i ne zna se od kada, da se na taj dan prostre tepih od ulaznih vrata do kipa Majke Božje, dakle, kroz čitavu crkvu, u čiju se čast i čini tepih. I to ne običan tepih koji se veze, već onaj što se slaže od cvjetnih latica. Dan ranije cvijeće su sakupljale vrijedne župlanke što ove godine, baš kao i lani, zbog hladnog i kišnog vremena nije bilo lako. Cvijeće kasnije cvjeta pa ga je bilo teško sakupiti, posebno ruže, no sag sačinjen od samih šarenih i mirisnih latica opet je sve obradovao. „Osnovno tkanje“ jesu sitni svjetovi bijelog jorgovana po kojima su razasute šarene latice ruža. Ponad svega bijelim je cvjetnim lopticama napisano Ave Maria. Župnik crkve sv. Bernarda Ivica Butković posebno je zahvalio svima koji su poklonili cvijeće i „tkali“ sag. Kako veli Ksenija Cukola, najzaslužnija da se ova tradicija nastavlja, bilo je i takvih prvih nedjelja u mjesecu svibnju kada su se na podu našla tek dva-tri cvijeta. Pretpostavlja se da je običaj došao iz Portugala, gdje je stigao iz Meksika. Vjerojatno je netko od Funtanjana, možda kao moreplovac, običaj donio pred nekim tristo godina. Mirisne i šarene cvjetne latice kojima se naviješta početak svibnja, Marijina mjeseca, obično su na podu, u čast Majci Božjoj koju mještani posebno štiju, do iduće nedjelje. (V. Md.) Foto: Rosetta Štifanić

Ispraćaj fra Berarda Ante Barčića

**PULA U četvrtak 5. svibnja 2016.
u samostanskoj crkvi sv. Antuna Padovanskog u Puli održan je ispraćaj fra Berarda Ante Barčića. Misno je slavlje predvodio mons. Dražen Kutleša, biskup porečki i pulski, uz koncelebraciju mons. Ivana Milovana, biskupa u miru, i 25 svećenika iz Biskupije. Na početku misnog slavlja sve je prisutne uime samostanske zajednice pozdravio fra Tomislav Hrštić, župnik i samostanski vikar, koji je pročitao kratak životopis fra Berarda.**

Biskup je izuzetno nadahnutu homiliju izrekao upravo u skladu sa znanstvenom osobnošću pokojnika.

Kao što je tijekom cijele povijesti Crkve bilo neprijateljstava i sumnjičavosti prema Crkvi, tako je bilo neizbjježno da su učeniji pripadnici bili pozvani obraniti vjeru koju su imali, kao i nadu s kojom su živjeli. Ovih nekoliko redaka što slijede, upravo je takav pokušaj da sa starozavjetnim Jobom razmišljamo o našem pokojnom subratu fra Berardu Barčiću, rekao je Biskup na početku homilije.

Biskup je znanstveni pristup univerzumu vjere koji je pokojnik očitovao u svojim brojnim književnim djelima, prikazao jednim isto tako prepoznatljivim, svojim analitičkim osvrtom. Citiravši knjigu o Jobu, Biskup je naglasio kako je upravo kao i Job, i fra Berard kroz patnju tražio smisao svoga života u životu Otkupitelju koji će mu preko izučavanja teoloških i prirodnih znanosti dati odgovor na razlog njegove nade. Tvrđaju kako je najviši oblik spoznaje upravo svijest da imamo Otkupitelja, Biskup je potkrijepio, pojasnivši prigodnim kontekstualnim pojašnjenjima, kako je to spoznaja koja smanjuje udaljenost između nas i Boga. Sva subjektivna nastojanja pojedinca, kao i svi povijesni pokušaji dosezanja Boga propali su, potvrdivši time da je jedini Posrednik između ljudi i Boga upravo Isus Krist. Spoznaja da imamo Otkupitelja ta je koja uklanja sve razlike, i ona vraća pun sklad između nas i Oca, naglasio je Propovjednik. Čvrsto uvjerenje u činjenicu "moj Izabavitelj živi", vjera u živoga Spasitelja, najviši je oblik svijesti, rekao je Biskup te podsjetio kako je jedna od temeljnih funkcija vjere pretvoriti povijesno kršćanstvo u živuću snagu u duši i životu svakog vjernika čineći tako da donosimo Isusov život u svoje živote. To je moguće samo ako postoji razvijena svijest kako je najbolji pokazatelj živoga Otkupitelja upravo život u skladu s vjerskim načelima. U danima progona Crkva je shvatila jedan od najvećih principa koji ostaje zauvijek važeći i istinit, koji je fra Berard slijedio u svom

životu, a to je da jedina učinkovita kršćanska promidžba jest promidžba dobra života; jedina obrana kršćanstva jest biti kršćanin, naglasio je Biskup.

Nadalje, oslonac naše vjere, ako će biti istinska, mora biti upravo živi Otkupitelj. Čovjekov odnos s Otkupiteljem, zbog same naravi te korelacije, ne može biti drugačiji nego posve osoban, veza čovjeka i Boga. A to je pak osnova za provođenje jednog od temeljnih postulata odgovorna i zrela kršćanstva, znati obrazložiti svoju vjeru, razlog svoje nade. Obrazovani su Grci vjerovali da je obilježje inteligenčnog čovjeka da je sposoban i dati i primiti logos s obzirom na svoja djelovanja i vjerovanja. Od njega se očekivalo inteligenčno i trijezno raspravljati o konkretnom i apstraktном. Da bismo to učinili, trebamo znati u što vjerujemo, trebamo o tome razmišljati, trebamo biti sposobni to iznijeti inteligenčno i jasno. Naša vjera mora biti otkriće iz prve ruke, a ne drugorazredna priča. Jedna od tragedija modernog čovjeka vjernika jest ta da ako ga se upita što vjeruje, ne zna odgovoriti, a ako ga se upita zašto vjeruje, isto će biti bespomoćan. Fra Berard je na teološki i znanstven način prolazio kroz intelektualni i duhovni napor razmišljajući o svojoj vjeri kako bi svojim vjernicima i subraću mogao što bolje obrazložiti što vjeruje, zašto vjeruje i koji je njegov razlog nade, naglasio je Biskup.

Biskup se nadalje, izuzetno nadahnutim pristupom, osvrnuo na susret svetca i Spasitelja čime će se očitovati konačni trijumf vjere. Tim će susretom sva prava vjernika pravednika biti zaštićena i sva njegova iskušenja opravdana, rekao je Biskup i naglasio da će taj dan biti tumač svim našim životnim tegobama, a taj će ga dan objaviti svojim svjetлом. Toga dana, u Vječnosti, vjernik pravednih osjetit će neposredno zajedništvo s Isusom, a vjera će ostvariti sva očekivanja i nade, melodija križa privući će harmonije svega svemira na sebe. U nazočnosti ovakve vjere hoćemo li se prepustiti svojim brigama i strahovima bez obzira na male poteškoće? Stavimo sve poteškoće i patnje svog života sa strane i one će izbljedjeti i umrijeti, rekao je Propovjednik.

Smrt je razdvajanje duhovne vrednote od tjelesne propadljivosti nastavio je Biskup. Duhovna, nevidljiva, zbilja jest neuništiva, neraspadljiva nakon smrti, a tjelesna se stvarnost rastvorí čim se od nje duh razdvoji. Ako smo u ovome propadljivu svijetu i u ovome raspadljivu tijelu u duhu pravedno mislili, govorili i postupali, to nam je jamstvo da smo pod zaštitom Svetišnjega, u ruci Božjoj. Zato na Dan suda duša pravednikova ne samo da ne osjeća nikakvu muku nego joj se uzvraća nagradom pravednosti, istaknuo je mons. Kutleša. Dragi

fra Berarde, zaključio je Biskup, obraćajući se pokojniku, neka te, izabraniče Božji, dobri Otac po zagovoru tvoga prijatelja, a našega blaženog Miroslava Bulešića, primi u svoj Dom i blagoslov tvoju muku svojom milosrdnom rukom i uzvrat velikim dobrima, tvoju nadu obraduje spoznajom svoje istine, tvoju vjernost nagradi svojom ljubavlju, tvoju prokušanost potvrdi svojim zlatom u nebeskoj taljici milosti i milosrđa.

Uime Provincije od pokojnog fra Berarda oprostio se fra Tomislav Hrštić, a obrede ispraćaja vodio je mons. Ivan Milovan, biskup u miru, uz prigodnu pjesmu koju su izveli bogoslovci iz pulskog Biskupijskog misijskog sjemeništa „Redemptoris Mater“. Pokojnika su ispratili i brojni vjernici Pule i okolice koji su u velikom broju kod fra Berarda rado dolazili na ispunovaj ili po savjet, a koje je on uvijek rado primaо.

Fra Tomislav Hrštić: Riječ uime samostanske zajednice

Fra Berard je u našem samostanu proživio 38 godina svojega života. Tijekom tog vremena ovdje se izmijenilo oko 25 braće svećenika, na duže ili kraće vrijeme, koji su upoznavali njegov život i djelovanje. Koliko je mogao, pomagao je u pastoralnom radu, u slavlju misa i sakramenata, ispunovajanjem i poučavanju vjeronauka te u radu s Nekatikenskom zajednicom od njenih samih početaka. Kad nije mogao pomoći, uvijek se zanimalo za važnija slavlja u crkvi i zapisivao ih u svoju samostansku i župnu kroniku. Braći u samostanu zahvaljavao je na pastoralnom radu i naporu koji ulažu za spasenje duša, a svakodnevnom Krunicom molio

je da taj rad bude plodonosan i koristan. Prije dvije godine prestao je tipkati na svoj pisaći stroj, tisak je pratio redovito, posebno časopis Priroda, Glas Koncila, Večernji list i crkvene mjeseca i medije. Do početka došašća 2014. godine slavio je mise u svojoj sobi. I sam je rekao kako se ne osjeća više sposobnim slaviti misu zbog nesabranosti i starosti. Nada se kako mu to dragi Bog neće zamjeriti. Ovdje je proslavio 50., 60., 70. i 80. godinu svećeništva, 100. i 105. rođendan i 90. godina od oblačenja redovničkog odijela. Sve su proslave bile na njegov rođendan. Prošle je godine njemu u čast i nama za uspomenu snimljen dokumentarni film o njegovu životu. Tijekom zadnjeg razdoblja svoga života bio je na raspolaganju medijima koji su s njim obavljali razgovore povodom njegovih obljetnica i blagdana. Od blagdana Bogojavljenja prošle godine fra Berarda su u njegovoj sobi pratili i pomagale Orjana i Jasmina, a prije dva mjeseca i Matija. Zadnjih mjesec dana preko noći na raspolaganju je bio i Tihomir. Svima njima od srca zahvaljujemo što su tijekom ovog vremena pratili fra Berarda, zajedno s njim molili i, vjerujem, upoznali njegovu dobrotu. Hvala i bolničkom medicinskom osoblju koje je bilo na raspolaganju kad god je to trebalo za fra Berarda, a posebno u zadnjim daniма njegova ovozemaljskog života. Posebno zahvaljujemo Mariji Venerucco – Mici koja je fra Berarda godinama posjećivala, pratila njegovo zdravlje i u koju je on imao veliko povjerenje s medicinske strane. Hvala našim sestrarama i braći u samostanu koji su tijekom ovog razdoblja bili na raspolaganju za sve njegove potrebe, kao i svim vjernicima koji su molili za njegove potrebe koje je on sveo na jedno: da iz ove suzne doline preko mosta prijeđe prag Nade i susretne svoga Spasitelja.

O svojoj 100. obljetnici života fra Berard je svoje prigodno obraćanje završio ovim riječima: „Isuse, svjestan sam da sam na samome pragu vječnosti pa svaki čas očekujem tvoj poziv da se susretнем s Tobom „lice u lice“ i da Ti položim račun svoga upravljanja. Isuse, daj da ovaj zadnji ispit u mom životu, ali najteži: ISPIT LJUBAVI, položim s uspjehom, barem s ocjenom dovoljan! „Isuse, kog sad mi krije veo taj – Žarku želju, molim, Ti mi uslišaj. Daj da otkrito Ti lice ugledam i u slavi tvojoj blažen uživam!“ – AMEN! Mislim da je ova ocjena bila i malo viša od dovoljan jer je još proživio pet godina, 8 mjeseci i 13 dana svoga zemaljskog putovanja. Kao što je on po službi profesora davao svojim učenicima ocjene za znanje i vladanje, tako bi sada njegovi učenici i oni koji ga poznaju mogli ostaviti u pisanom obliku svoje svjedočenje o njegovu svećeničkom, redovničkom i vjerničkom životu. To će biti od velike koristi našoj zajednici koja će skupljati svjedočanstva za ovaj uzoran i svetački život. Posljednjih je mjeseci stalno zahvaljivao Bogu na svemu što mu je podario, a to je istaknuo i u svojoj

oporuci na kraju koje ima samo jednu želju: „Moja je želja, dobri Bože, da budem pokopan na Košljunu, da u sjeni šume crnike koju sam obradio u svojoj knjizi ‘Flora i vegetacija otočića Košljuna’ (1986.), zajedno s braćom koja već počivaju snom mira na košljunskom groblju, doživim uskrsnuće mrtvih.“

Na kraju zahvaljujem ocu biskupu mons. Kutleši koji je predvodio ovo misno slavlje, mons. Ivanu Milovanu, biskupu u miru, koji je samo 30 godina mladi od našeg fra Berarda s kojim ga vežu lijepe uspomene. Zahvaljujem vama braćo svećenici, redovnicama i bogoslovima, našem župnom zboru i ministrantima, svima koji su ovo misno slavlje i ispraćaj učinili dostojanstvenim. Zahvaljujem i medijima koji su pratili ovaj život i o njemu toliko tekstova i zgoda zapisali.

Dragi fra Berarde, neka ti Gospodin bude vječna nagrada!

Sprovodno slavlje za fra Berarda Ante Barčića na Košljunu

KOŠLJUN U petak 6. svibnja 2015. na samostanskom groblju otočića Košljuna pokopan je fra Berard Barčić, najstariji član franjevačkog reda i Franjevačke provincije u Dalmaciji i Istri sa sjedištem u Zadru koji je preminuo u Puli 3. svibnja 2016. u svojoj 106. godini života, 91. redovništva te 83. svećeništva.

Sprovodno je slavlje započelo svetom misom koju je predvodio mons. Valter Župan, biskup krčki u miru, u suslavju s više od pedeset svećenika, među kojima je bio i provincialni ministar Franjevačke provincije sv. Jeronima – Zadar fra Andrija Bilokapić. Na početku slavlja biskup Župan izrekao je izraze sućuti provincijskoj zajednici, na čelu s fra Andrijom Bilokapićem, obitelji i rodbini pokojnika koji je životno vezan uz Krčku biskupiju te brojnim drugima koji su poznavali fra Berarda, a osjećaju bol zbog njegove smrti.

U svojoj homiliji biskup Župan spomenuo je kako je vjerojatno dar Providnosti kako upravo on, koji je učenik fra Berarda još iz gimnazijalnih dana, danas zbog opravdane odsutnosti krčkog biskupa Ivice Petanjka, predvodi ovo slavlje. Zatim je istaknuo vlastitosti kršćanskih sprovodnih slavlja te naglasio da tamo gdje staje razumsko shvaćanje života naših voljenih – pred smrću, započinje vjera u Kristovo uskrsnuće. Propovjednik je spomenuo da ako ne bismo vjerovali u Kristovu pobjedu nad smrću, ovo naše slavlje bilo bi najobičnija lakrdija te istaknuo kako je „ovaj sprovod svjedočanstvo naše vjere u tu činjenicu koju je Bog toliko htio potvrditi da bude izvan svake sumnje jer na njoj leži i stoji istina o mojoj i svačijem životu“. Istaknuvši preporuku obrednih uputa da se na sprovodnim slavljima izbjegava govoriti o zaslugama pokojnika jer ipak samo Bogu pripada koначan sud o svakom životu, ipak je predvoditelj slavlja istaknuo kako svatko tko je

poznavao fra Berarda može posvjedočiti da je bio čovjek koji je potpuno, a ne polovično, živio kao vjernik, svećenik, osvjedočeni sljedbenik sv. Franje te da je ostavljao uvijek odmjerena i staložena čovjeka, poput pravog gospodina, i ponašanjem i ophođenjem i razgovorom. „Bio je osoba koja je ulijevala želju da je se nasljeđuje i poštuje. Jednom riječju, bio je proziran za Boga“, istaknuo je biskup Župan te spomenuo zanimljivost koju mu je jednom prilikom izrekao pokojni biskup Karmelo Zazinović, koji nije bio slatkorječiv i od kojeg ni za kog drugog nije čuo te riječi: kad bi bio u mogućnosti, odmah bi oca Barčića predložio i preporučio za službu biskupa. Prepoznavši takvu ljudsku, kršćansku i redovničku kvalitetu osobnosti fra Berarda, Biskup je, zaključivši svoju homiliju, zaželio da mu Gospodin udjeli zajedništvo u svojoj slavi.

Na kraju slavlja, uime samostanske zajednice sv. Antuna u Puli govorio je fra Tomislav Hrštić, vikar Samostana, koji je zahvalio svima koji su pratili fra Berarda tijekom njegovih godina življena u Puli, a osobito kad ga su dob i nemoć vezale uz sobu. Fra Tomislav je i citirao fra Berardove riječi koje je izrekao o 100. obljetnici svoga života: „Isuse, svjestan sam da sam na samome pragu vječnosti pa svaki čas očekujem tvoj poziv da se susretнем s Tobom „lice u lice“ i da Ti položim račun svoga upravljanja. Isuse, daj da ovaj zadnji ispit u mom životu, ali najteži: ISPIT LJUBAVI položim s uspjehom, barem s ocjenom dovoljan!“ Izražavajući svoje uvjerenje kako je ta ocjena i više nego dovoljan, fra Tomislav je zahvalio svima okupljenima koji su došli iskazati ocu Berardu poštovanje svojim sudjelovanjem na sproducu.

Uime provincijske zajednice od fra Berarda se oprostio fra Andrija Bilokapić, provincial, koji je istaknuo kako je fra Berard bio čovjek predanja Bogu, Crkvi i svojoj redovničkoj zajednici. Fra Berard je svakodnevno razmatrao Riječ te disao Duha Božjega, potičuće sve na euharistijsko klanjanje gdje je video izlazi iz brojnih kriza naše Crkve, Reda i naroda, rekao je Provincial te spomenuo kako je fra Berard volio svoju Provinciju i u njoj svakog brata, iskreno se zanimajući za svakog pojedinačno. Budući da je obnašao brojne odgovorne službe u Provinciji i Redu, fra Andrija je istaknuo fra Berardovu poslušnost i odgovornost pred povjerenim obvezama. Na kraju, obraćajući se fra Berardu, fra Andrija je zahvalio na svemu učinjenom dobru, zamolio ga u svoje i uime braće oproštenje za nerazumijevanje te naglasio kako je bilo milosno živjeti s njim.

Sprovodne obrede na samostanskom groblju predvodio je biskup Župan, gdje je, uz pjesmu braće i vjerničkog puka okupljenog na slavlju, fra Berard Barčić pokopan prema svojoj želji napisanoj u oporuci. (www.biskupija-porecko-pulska.hr)

ŽUPA OPRTALJ I ZAVRŠJE

Cvjetnica u Oprtlju i Završju slavi se uvijek svećano i odazivno. Procesiju na Cvjetnicu u Oprtlju prati nedavno nabavljen svečan crven barjak u Poljskoj. Na velike blagdane i u Oprtlju i u Završju ministiraju srednjoškolci. Na blagdan sv. Jurja bude posebno svećano. To je ujedno i dan uskrsnih ispovijedi kad dođe više svećenika. Uz osmoricu svećenika ove je godine sv. misu predvodio župnik iz Motovuna Izidor Sekicki. Domaći župnik Ante Tonči Jukopila svakom novom župniku koji dođe u okolne župe povjeri da predvodi misu na dan sv. Jurja ili sv. Lucije. Proslava sv. Francesca di Paola u Završju

isto se svake godine svećano proslavi usprkos relativno malom broju vjernika u župi (oko 120). U Završju, zahvaljujući dobroj volji orguljaša i pjevača, gotovo svake je nedjelje misa uz pratnju jednih od najstarijih orgulja u Istri kojima nije potrebna ni struja ni motor. Isto tako u Oprtlju su jedne od najnovijih orgulja. U Oprtlju je mlađ orguljaš Deni Basanež, a u Završju isto tako mlađ Daniele Circota. U Oprtlju svečanosti prate i nova zvona koja nekim došljacima smetaju. Zvona nas prate, kako pjesnik kaže, od „gnijezda do zvijezda“, od krštenja do smrti. Zato su pravi vjernici na njih ponosni i rado ih slušaju. (L)

Četverostruki blagoslov u crkvi svete Marije Svetomore

Sedme vazmene nedjelje, 8. svibnja, ove je godine bilo posebno svećano u crkvi Svetе Marije Svetomore. Druga nedjelja svibnja bila je u nekim prošlim vremenima tradicionalno hodočasnički dan, no ta se tradicija tijekom posljednjih nekoliko desetljeća izgubila pa se sadašnji župnik, vlč. Jordana Rovis zauzeo za obnovu te tradicije. Misno je slavlje okrunjeno i četverostrukim blagoslovom: majki i djece, vozača i automobila, novog barjaka te crkve i novih crkvenih vrata.

Večano misno slavlje predvodio je fra Leopold Mičić iz rovinjskog franjevačkog samostana, uz koncelebraciju župnika domaćina. U želji obnavljanja tradicije jedna skupina od 40-ak župljana krenula je hodočasnički pješice iz župne crkve sv. Mihovila, a ostali su ih dočekali kod crkve svete Marije Svetomore. Na po-

četku misnog slavlja, s obzirom na Majčin dan, bio je blagoslov majki i djece te nova barjaka crkve koji na jednoj strani ima sliku kipa Majke Božje iz te crkve, a s druge je strane slika crkve i zvonika.

Fra Leopold u prigodnoj je homiliji naglasio da, unatoč mnogim napadima na tu istinu, treba uvijek imati na umu da čovjek svoj temelj nalazi u slici Božjoj. Istaknuo je važnost otajstvene razmjene u kojoj čovjek Gospodinu u sakramantu pomirenja daje svoje slabosti, a Bog čovjeku euharistijskom žrtvom daje snagu za život, za život Vječni. Predvoditelj je pojasnio, doslovno i u prenesenom značenju, važnost svih elemenata koji su toga dana blagoslovljeni: majki, djece, barjaka, vrata i vozila, te ih u perspektivi čovjeka kao Božjeg stvorenja stavio u korelaciju s Božjom ljubavlju prema čovjeku. Upozorio je na ugroženost temeljnih kategorija čovječanstva, primjerice, majčinstva. Govoreći o blagoslovu vozila, naglasio je da je auto sredstvo, a da cilj uvijek moraju biti ljudi koje u tom autu vozimo i koje idemo tim

autom posjetiti. Potaknuo je okupljene vjernike da se ne boje djece i majčinstva, da se ne srame svojim životom istaknuti barjak Majke Božje, da se ne boje živjeti u skladu s kršćanskim vrednotama. Naglasio je da će nas Bog prepoznati prije svega po otisku srca, po ljubavi koju smo umjeli dati tijekom života. Potaknuo je obitelji na utvrđivanje obiteljskog zajedništva molitvom. Na kraju misnog slavlja koncelebranti su u procesiji izašli iz crkve te su na izlazu, ispod lopice, blagoslovljena nova vrata jer su stara bila uništena prigodom provale pred nekoliko mjeseci. Procesija je nastavila dalje te je fra Leopold blagoslovio automobile i vozače, a sve je završeno kod Presječenih monolita, spomenika svim svećenicima i bogoslovima žrtvama totalitarnih režima rata i porača, molitvom za sve žrtve. Župnik je na kraju zahvalio svima onima koji su na bilo koji način doprinijeli realizaciji tog lijepog slavlja, naglasivši pohvalu svima onima koji su se u velikom broju odazvali na akciju uređenja okoliša crkve. (G.Krizman)

Leopoldovo u Pamićima

Blagdan sv. Leopolda, u četvrtak 12. svibnja, u jedinoj njemu posvećenoj crkvi na području Porečke i Pulske biskupije, u selu Pamići nedaleko Žminja, u Pazinskom dekanatu, ove je godine proslavljen svečanim koncelebriranim misnim slavljem koje je predvodio biskup u miru mons. Ivan Milovan u susavlju s umirovljenim svećenikom vlč. Atilijem Krajcarom, koji je rođen na imanju gdje se kapelica nalazi, i žminjskim župnikom vlč. Jordanom Rovisom.

Biskup je u prigodnoj homiliji naglasio pojedine aspekte iz života sv. Leopolda čija se skromnost lijepo spaja s tom malom kapelicom u središnjoj Istri koja mu je posvećena, napomenuo je. Propovjednik je posebno istaknuo svetčevu izvanrednu isповједničku karizmu. Biskup se prisjetio kako je kao mali dječak u roditeljskom domu prvi put vidiо sliku sv. Leopolda, relativno malo godina nakon svetčeve smrti, te da im se, njima kao djeci, na prvi pogled nije svidio zbog svoje neugledne vanjštine, a bio je izrazito niska stasa, tek 135 cm visine. No, unatoč tome, njegovu privlačnost možemo vidjeti svakodnevno po rijeci hodočasnika koji dolaze u Padovu, a posebno je značajan primjer bila neočekivana masa vjernika koji su ga došli vidjeti prigodom njegova boravka u Zagrebu, rekaо je Biskup. Biskup je spomenuo i činjenicu kako je sv. Leopold prorekao kako će njegova ispovjedaonica ostati neoštećena u savezničkom bombardiranju. To i mnoga druga čudesna razlog su velike ljubavi vjernika prema tom svetcu. Sv. Leopold bio je čovjek duboke molitve i duhovnog života, koji je znao govoriti kako će radije on izvršiti mnoge pokore, nego obvezati pokornike. Stalno je svojom službom bio ljudima na raspolaganju i imao je karizmu čitanja srca ljudi, istaknuo je biskup Milovan, imao je stav prema penitentima koji bi svaki isповјednik trebao željeti. Sveti je Leopold svojim životom pokazivao beskrajnu dobrotu i spremnost primanja ljudi na ispunjaj, upravo kako to posebno tijekom ove Godine milosrđa naglašava papa Franjo. Nije pokornicima prešutio istinu, svjestan da samo Istina oslobađa, ali je sve to činio s beskrajnom strpljivošću, poštovanjem i ljubavlju, bio je velik djelitelj Božjega milosrđa. Godina milosrđa poziv je vjernicima da još bolje razumijemo kako je Bog dobrota i milosrđe, a osobito to doživljavamo u sa-

Kapelica sv. Leopolda u Pamićima (Foto Nela Peteh)

kramentu isповijedi, koji zovemo i sakrament Božjeg milosrđa. Božje je milosrđe poziv da i mi to milosrđe živimo konkretno u suživotu s drugim ljudima. *Vjerujem da sv. Leopold i dalje, iz nebeske slave, kao velik isповједnik, ima razumijevanja za naše molbe te da Bog po njegovu zagovoru i dalje čini čudesna utjehe i ohrabrenja*, zaključio je biskup Milovan.

Kapela sv. Leopolda u Pamićima

Kapela sv. Leopolda u Pamićima nastala je preuređenjem štalice na imanju obitelji Krajcar. Uredili su je Ivan, Josip, Mario, Atilije, Marija, Zlatko, Antun i Rudi u spomen na roditelje Ivana i Katarinu Krajcar, a posvećena je 17. 2. 1988. Na obiteljskom je imanju nakon umirovljenja nekoliko godina živio pok. vlč. Ivan Krajcar pa je tih godina u kapeli misa služna gotovo svakodnevno. Nakon njegove smrti imanje, pa tako i kapela, vlasništvo su Bruna Krajcara, poznatog istarskog kantautora. Misa se ondje održava samo povremeno, u posebnim prigodama. Sveti Leopold Mandić (Herceg Novi, Boka kotorska, 1866. – Padova 1942.) drugi je kanonizirani hrvatski svetac, svećenik, kapucin, poznati isповједnik i promicatelj jedinstva kršćana. (G. K.)

Sjećanje na naše pokojne

MIROSLAV SULIĆ

Dana 23. svibnja o. g. navršila se godina dana otkad se u miru Gospodinu preselio prof. Miroslav Sulić. Naši pokojnici počivaju na grobljima gdje čekaju na uskršnje u Isusu Kristu našemu Gospodinu koji će u slavi doći suditi žive i mrtve, a na nama je, još živućim putnicima ovom zemljom na putu prema Nebu, da ih pamtim po dobru i molimo Boga za njih. Tako se sjećamo i molimo i za pok. Miroslava. Ostaje u lijepim i živopisnim uspomenama mnogim generacijama svojih učenika, posebno svojim dragim matematičarima kao izvrstan pedagog, ali i dobar kolega i ravnatelj svojim učiteljima Osnovne škole Vladimira Nazora u Potpiću i ravnateljima drugih škola, uvijek promičući čovjekoljublje, bogoljublje i domoljublje. S poštovanjem i ljubavlju u srcu nosi ga njegova obitelj i ujedno zahvaljuje svima koji ga se sjete u svojim molitvama i preporukama dobrome i milosrdnome Bogu Ocu, kao i onima koji posjećuju njegov grob i kite ga svijećama i cvijećem. Pokoj vječni daruj mu, Gospodine, i svjetlost vječna svijetila njemu. Počivao u miru Božjem. Amen. (Zahvalna obitelj)

DIJAMANTNI PIR

BRINJANI (Kringa) Zita i Atilio Mofardin obnovili su 24. travnja 2016. godine u župnoj crkvi u Kringi pred župnikom vlc. Stipanom Bošnjakom svoju bračnu prisegu koju su prvi put izrekli pred vlc. Josipom Vidauom pred 60 godina. Visokoj obljetnici nazočili su njihova djeca, unučad i rodbina, a slavlje je uveličao i župni zbor pod vodstvom dirigentice Mladenke Fabris i izvrsne orguljašice Martine Fabris. Svečanu sv. misu predslavio je mjesni župnik. Nakon zahvale Bogu za sve lijepo što su u životu proživjeli, uslijedilo je zajedničko druženje gdje su im mnogobrojni čestitari poželjeli puno zdravlja i radosti u dalnjem životu. (vlc. Stipan Bošnjak)

Foto Bruna - Poreč

SREBRNI PIR

TOMIČINI (Kringa) U crkvi sv. Petra i Pavla 18. svibnja 2016. proslavili su 25 godina braka Karmen i Rino Prenc. Prije 25 godina svoje DA izrekli su u crkvi sv. Martina Biskupa u Bermu pred župnikom Ivanom Macinićem. Ovu sv. misu prikazali su kao zahvalu Bogu za 25 godina zajedničkog života.

(vlc. S. B.)

Prva biskupijska proslava Sv. Florijana

U subotu 30. travnja, nedaleko Grožnjana, u Umaško-oprtaljskom dekanatu, održana je prva biskupijska proslava Sv. Florijana, zaštitnika vatrogasaca. Svečano misno slavlje na otvorenom pored jedine crkvice posvećene sv. Florijanu na području Porečke i Pulsko-biskupije predvodio je biskup Dražen Kutleša.

Iako je dan sv. Florijana 4. svibnja, u mjesecu koji je ujedno i mjesec zaštite od požara, za proslavu je odabrana subota zbog lakšeg dolaska četiristotinjak sudionika: predstavnika 7 istarskih Javnih vatrogasnih postrojbi i 40-ak dobrovoljnih vatrogasnih društava iz Istre, mnogobrojne vatrogasne mladeži, predstavnika vatrogasne zajednice Primorsko-goranske županije te predstavnika vatrogasaca iz Slovenije i Italije. Svečanost je organizirala Vatrogasna zajednica Istarske županije, u suradnji s Područnom vatrogasnom zajednicom Umag te uz podršku župnika Buja preč. Mladena Milohanića i novigradskog župnika vlc. Luke Pranića, koji su i dosad već nekoliko godina organizirali proslavu u čast sv. Florijanu, u raznim župama. Među uzvanicima su bili istarski župan Valter Flego, gradonačelnici i načelnici iz Istre, načelnik

Policjske uprave istarske Dragutin Cestar te predstavnici više institucija, ustanova i udružuju istarski vatrogasci. Sudionici proslave okupili su se u selu Kave, odakle su mimohodom krenuli do crkve svetog Florijana, gdje je održana svečana misa. Euharistijsko slavlje Biskup je predvodio uz koncelebraciju šest svećenika. U homiliji je podsjetio da vatrogasci na poseban način štuju sv. Florijana, koji je umro mučeničkom smrću ustrajan u svojoj vjeri. „Vi idete i vi spašavate dobra i žrtvujete se za druge. Zar to nije veliko da čovjek daje i riskira svoj život za nekoga drugog, zar nije to jedna od najvećih vrednota kada je čovjek spremjan uložiti sebe za svoje bližnje“, naglasio je biskup Kutleša. Na kraju su misnog slavlja sve sudionike svečanosti pozdravili istarski župan Valter Flego, županijski vatrogasni zapovjednik Dino Kozlevac i načelnik Općine Grožnjan Claudio Stocovaz. Županijski je zapovjednik istaknuo da su istarski vatrogasci u proteklih godinu dana odradili sve zadaće na najbolji način te poručio da su potpuno spremni za ovogodišnju protupožarnu sezonu i da će se znati suprotstaviti svim opasnostima. Prisjetio se i prigoda kada su se u ljetnim mjesecima borili s vatrenom stihijom na području gdje se nalazi crkvica sv. Florijana i upravo pored crkve zaustavili su požar. (G. K.)

Hodočašće u Knin i Udbinu

PULA Hodočašće je bilo organizirano za župljane Župe sv. Pavla iz Pule od strane župnika Milana Mužine. Krenuli smo u subotu 16. 4. 2016. u ranim jutarnjim satima. Prva destinacija bila je grad Knin. Ovu hodočasničku avanturu započeli smo molitvom našoj nebeskoj Majci da nas prati cijelim putem. Čim se razdanilo te se svi probudili, izmolili smo Krunicu. Prema Kninu vozili smo se djelomično našom prekrasnom obalom preko Crikvenice, Novog Vinodolskog i Senja, zatim, preko Velebita (prijevoj Vratnik – 700 metara nadmorske visine) spustili smo se u Liku. Odmarali smo oči i dušu gledajući prekrasnu zelenu vegetaciju Velebita te prekrasna polja u kršu prekinuta brdima i planinskim vrhovima. Iako izgleda da je vrijeme stalo što se naseljenosti tiče, zaista smo uživali u vrlo slikovitim prikazima. Oko 10 sati ujutro stigli smo u Knin.

Crkva Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta

Odmah smo otišli u novoizgrađenu crkvu Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta. Tamo nas je dočekao fra Marko Duran koji nas je upoznao s izgradnjom i simbolikom same crkve te demografskom i gospodarskom situacijom Knina. Naime, s obzirom na mnoge medijske priče „je li uopće Kninu potrebna tolika crkva“, fra Marko je napomenuo kako je gradu Kninu koji je nekada bio prijestolnica hrvatskoga kraljevstva i crkveno središte, također, i simbol pobjede koju su donijeli naši branitelji u „Oluji“ tijekom Domovinskog rata, potrebna upravo ZAVJETNA crkva gdje cijeli hrvatski narod može zahvaljivati Bogu i Gospu na vjeri u pobjedu. Naime, demografska je i gospodarska situacija Knina poprilično loša. Mladog je stanovništva sve manje iz razloga što nema posla te se broj umrlih i rođenih izjednačio što dugoročno može dovesti do propasti samoga grada. Međutim, od 1995. godine za Knin se napravilo jako puno, stoga je kvaliteta života svakako bolja čemu, naravno, doprinosi i novoizgrađena crkva. Projektant je crkve Jerko Rošin, dipl. ing. arh., dok je interijer osmislio Ante Vrban, dipl. ing. arh. Izgleda poput tvrđave koja je u potpunosti obojena u bijelu boju koja je simbol čistoće, nevinosti te, zaista, „podsjeća“ na raj. Također, crkva se ističe i svojom veličinom. Broji oko 700 sjedećih mjesta, na što smo fra Marka priupitali uspiju li se sva mjesta popuniti, na što nam je odgovorio da su za vrijeme svih triju nedjeljnih misa gotovo sve klupe ispunjene. Općenito Knin broji oko 10 000 vjernika. U budućnosti

se planiraju urediti određeni dijelovi interijera, poput prostora iznad olataru za koji se još uvijek čeka najbolja ponuda te se planiraju ugraditi prave orgulje na koru. Nakon uvodnoga predavanja započeli smo misno slavlje koje je predvodio velečasniji Milan Mužina. Za nas je imao vrlo poticajne riječi LJUBAVI. Potrebno je pratiti put Isusa Krista; put mira, dobrote i oprštanja kao što smo se i mi odazvali pozivu na ovo prekrasno hodočašće. Cilj nam je nebeska domovina, ali do tada, kroz ovaj svijet trebamo koračati zajedno jedan uz drugoga. Ako smo zajedno, teško ćemo se slomiti. Misno je slavlje uljepšao zbor Župe sv. Pavla, na čelu s orguljašem Andrejom Angelinijem, i ministrandi koji uvijek vjerno prate sva hodočašća. Zahvalili smo fra Marku na prekrasnu dočeku te je i on zahvalio svima na donacijama za izgradnju crkve u kojoj su sudjelovali župljeni svih župa u Republici Hrvatskoj. Još smo neko vrijeme ostali u vlastitim molitvama pred Bogom. Duhovno ispunjeni otišli smo na ručak. Neki su uživali u pravoj ličkoj janjetini, drugi u teletini, dok su ostali šetali gradom i jeli vlastitu hranu. Oko 13,30 sati planirali smo put prema Udbini.

„Od početka hrvatske države do Crkve hrvatskih mučenika“

U popodnevnim satima stigli smo do Crkve hrvatskih mučenika gdje nas je dočekao svećenik Jure Tutek. Prvo smo upoznali okoliš crkve. Rečeno nam je da se nova crkva nalazi na ostacima župne crkve sv. Nikole koja je do temelja srušena 1949. godine pa je na taj način postala simbolom stradanja u Drugom svjetskom ratu. Ispred crkve nalazi se i Vukovarski križ koji je simbol stradanja u Domovinskom ratu. Navedene simbole okružuje Spomen-zid na koji je položeno kamenje s nazivima svih hrvatskih stratišta i grobišta

iz cijele povijesti. Sa stražnje strane crkve prostire se prekrasan pogled na Krbavsko polje koje, također, predstavlja povjesnu sliku stradanja. Na polju se može uočiti kapelica sv. Marka koja je izgrađena nakon „Oluje“. Zatim smo otišli dva kata ispod crkve gdje se nalazi muzej. Postavu muzeja sačinjavaju brojna djela Stjepana Brezica rodom iz Podlapače, sela koje pripada Općini Udbini. Naime, gospodin je nakon Drugog svjetskog rata otišao u Kanadu te iz nostalгије za vlastitom domovinom izrađuje predmete koji ga podsjećaju na dom (plugovi, zaprege, razne posude i sl.). Napravio je i više stotina slika u posebnoj tehnici. Svojim djelom htio je vlastitim unucima prikazati vjeru, identitet i tradicionalnu kulturnu baštinu. Poslije toga otišli smo u kriptu pogledati dokumentarni film na temu „Od početka hrvatske države do Crkve hrvatskih mučenika“. Nakon edukativnog predavanja otišli smo u crkvu odmoriti se u vlastitim molitvama i zahvaliti Bogu na ovako prekrasnim zdanjima. U središtu Crkve hrvatskih mučenika nalazi se Višeslavova krstionica koja simbolizira početke kršćanstva u Hrvata. Postavljena je na staklo koje predstavlja nebo iz kojega pada svjetlost u kriptu na sarkofag hrvatskih mučenika. Iznad oltara nalazi se bijeli reljef koji u središtu prikazuje Krbavsko polje te Presveto Trojstvo. U plan je stavljena konstrukcija velikih orgulja za koju se smatra da će biti gotova do kraja svibnja. Oko 17 sati krenuli smo prema Puli. Cijelim putem u autobusu su odzvanjale crkvene pjesme što je bio dokaz koliko je Bog ispunio naša srca. Ovo je bilo vrlo duhovno i edukativno hodočašće iz kojega smo se vratili bogatiji. Naravno, svakome preporučamo odlazak u navedena mjesta. Hvala Bogu na svemu. (Ana Okmaka)

KLAPSKA „PISMA“ SPOJILA BALE I MÜNCHEN

ŽENSKA Klapa „CASTRUM VALLIS“ iz BALA na 2. SUSRETU Klapa ove godine, uz domaće, ugostila i hrvatsku klapu HKŽ „CROATIA“ iz MÜNCHENA

D a pjesma spaja ljude i briše granice, odavno se zna, a potvrdilo se to 7. svibnja u Balama na 2. Susretu klapa. Ambiciozne i kreativne Baljanke već su nakon nekoliko mjeseci uvježbavanja s darovitim glazbenim voditeljem Danielom Dražićem prošle godine inicirale 1. Susret klapa u Balama. Uz podršku, čak i oduševljenost načelnika Općine Pastrovicchija, da se u Balama više piva, Susret je ove godine uz domaće klape obogaćen i klapom iz inozemstva, točnije s hrvatskom klapom „Croatia“ iz Münchena. Preko Hrvatske matice iseljenika – Pula dogovoren je, na obostrano zadovoljstvo, nastup Klape iz Münchena u Balama, a baljanska klapa „CastrumVallis“ bila je lujban za domaćinima iz inozemstva. Predsjednica Udruge Jasna Volarević Ibrić i dopredsjednica Nerina Božac s velikom su pažnjom i gostoljubivošću brinule o svim gostima. Za Bale i Istru ovo je nov i koristan kulturno-turistički događaj jer se, uz pjesmu, ostvaruju druženje i razmjena iskustava, poneka nova pjesma i dogovor za ljetovanje te promidžba istarskoga kraja. Dogovaralo se i o uzvratnom posjetu istarskih klapa Münchenu. Na Susretu su još sudjelovale klape „Brnistra“ iz Pule, „Rožice“ iz Marušića, „Mirakul“ iz Veprinca, „Kaštelanke“ iz Buja, MVS „Nešpula“ i „Teranke“ iz Pule. Gosti iz Münchena nastupili su zadnji obradama narodnih pjesama „Velika oluja“, „Lipo ime“, „Mutrilica lipo cviče“ i novija „14 palmi“ (Daleka obala). Dobili su velik pljesak i priznanje za dobre izvedbe.

Ima jedna zanimljivost koja je sve domaće klape iznenadila. Naime, većina članova iz klape „Croatia“, iako već srednjih godina, potomci su naših iseljenih Hrvata. Većina ih je rođena u Njemačkoj. Usto, jedan je član, čak, Nijemac, koji je preko supruge Hrvatice zavolio klapsko pjevanje. Koliko se voli Domovina i njezina baština i koliko su duboki korijeni koji se prenose na nove naraštaje kad si daleko od nje, mogli su vidjeti domaćini: rođeni u Njemačkoj, školovani u Njemačkoj, rade u Njemačkoj, ali.... dalmatinsku pjesmu osjećaju kao svoju i hrvatski govore, kao da su tek nedavno odavde otišli. Kako to objasniti? Neki kažu „krv nije voda“, neki:... „tek kad si daleko, shvatiš što je tvoja zemљa“, neki:... „korijeni nas vuku“. U svemu ima ponešto istine. A najbolje je povezati se i ne praviti razlike između „onih vani“ i ovih ovdje“. To bi nas ojačalo, obogatilo, kao što su bili obogaćeni svi sudionici 2. Sureta klape u Balama ove godine i neka se suradnja nastavi. Svoj posjet Istri, članovi Klape „Croatia“ završili su u nedjeljno prijepodne na misi u crkvi sv. Antuna u Puli. Tu su, svojim pjevanjem, obogatili euharistijsko slavlje na iznenađenje i radost nazočnih vjernika. Nakon toga zaputili su se prema svojoj drugoj domovini.

Povijest klape HRVATSKE KATOLIČKE ŽUPE „Croatia“- München

Klapa „Croatia“ djeluje u HKM München od 1989. godine s ciljem očuvanja i promicanja dalmatinske klapske pjesme te klapskih

skladbi sakralnog i domoljubnog karaktera. Njen prvi voditelj bio je fra Branko Brnas, a potom s. Pelikana Klarić, s. Ljiljana Radaš, fra Krešo Samardžić, s. Viktorija Vukančić i s. Nikolina Bilić. Pod vodstvom s. Nikoline Bilić klapa je doživjela obnovu s "mladim" članovima. Od samog osnutka do danas klapa je nastupala diljem Njemačke, kao i u Domovini. Nastupala je na mnogim misijskim i izvanmisijskim hrvatskim proslavama, često u humanitarne svrhe. Također, rado su pozivani nastupiti i na njemačkim kulturnim događanjima. Sve skladbe klapa izvodi "a cappella" (bez pratnje instrumenata), i to u najmanjem rasponu četveroglasno. Kao posebnosti klape valja navesti: izvođenje od preko 20 duhovnih klapskih aranžmana i jedinstvene sv. mise u obradi Ljube Stipišića Delmate. Repertoar od preko 40 izvornih narodnih i modernih klapskih pjesama prepoznatljivih autora (kao što su: Z. Stipišić Gibonni, Hari Rončević, Neno Belan, itd.). **Bivši članovi klape:** Jozo Nikolić (I. tenor), Radovan Radas (I. tenor), Ive Vlahović (II. tenor), Bruno Dadić (II. tenor), Živko Žunić (II. tenor), Boško Križanac (II. tenor), Milan Terzić (II. tenor), Darko Piščević (bariton), Alojzije Kuharic (bariton), Zvonko Gabrić (bariton), Augustin Novinščak (bariton), Stanko Kuhamić (bas), Marko Mamić (bas), Ivo Vukadin (bas).

Današnji članovi klape: Dubravko Šunjerga – I. tenor, Tomislav Vlahović – II. Tenor, Andrija Brkić – bariton, Danijel Jurakić – bas, Ivica Franjičević – bas, Mario Ivanović – II. tenor, David Frigan – II. tenor, Florian Šibenik – bariton, Alen Brkić – basso profondo.

GESLO KLAPE „CROATIA“

„Koliko je star kamen na kojem je izrasla cijela Dalmacija, toliko je stara i hrvatska kultura, a ukoliko je vezana uz predivan prizor mora, sunca, obale i otoka, onda tu kulturu čini dalmatinsko klapsko pjevanje. Pjesma je najljepši govor srca. Srca, koje je imalo vremena govoriti uslijed nekadašnjeg teškog života. Kada bi se nakon teška dana, motike spremile u konobe ili izvadile mriže iz mora, prijatelji bi se sastali u konobi ili pored mora i pjesma bi potekla.“ (S. Alfrev)

LIJEVA IDEOLOŠKA I KULTURALNA HEGEMONIJA

Nedavno sam zamijetio, u raspravi na televiziji, kod jednog nezavrsnog političkog analitičara, uporabu zanimljiva pojma: *lijeva ideološka i kulturna hegemonija*, kojim je opisao društvene uzroke za objašnjenje pojave organiziranog i aktivnog otpora prema politici vladajuće domoljubne koalicije u Hrvatskoj, posebno prema vrijednostima koje ta politika želi promicati i afirmirati na svjetonazorskem, duhovnom i kulturnom planu. Denuncijantski, klevetnički i agresivan odnos tih raznih skupina i te politike prema hrvatskom ministru kulture Z. Hasanbegoviću simbolički je pokazatelj duboke i opasne ukorijenjenosti te lijeve, revolucionarne, jednoumne, isključive, ne-demokratske, antinacionalne i protuhrvatske svijesti, ideologije i političke prakse, u hrvatskom drušvenom tkivu još i danas.

Okupacija institucija i izvora javnog novca

Dakle, nema dvojbe da je tvrdnja o lijevoj hegemoniji u Hrvatskoj točna. Ali, postavlja se pitanje – kako je do toga moglo doći? I to u našim hrvatskim uvjetima, kad je na rod krvlju platilo svoju državnu nezavisnost i slobodu u borbi protiv te lijeve komunističke ideologije i njegine jugoslavenske državne zajednice? I kad je uz to, od osam (s ovim tekućim) izbornih parlamentarnih perioda samo u dva mandata ta ljevica imala parlamentarnu većinu i obnašala državnu vlast? Do toga je ipak došlo, po mnim i planiranim ljevičarskim «osvajanjem institucija» i kontrolom i raspodjelom javnog poreznog novca potrebnog za njihov rad i djelovanje. Tom njihovom revolucionarnom uspjehu u pozicioniranju sebe i u perfidnu odstranjuvanju ostalih kumovali su, naravno, i kojekakvi stvarni i izmišljeni «europski» forumi i skupine, koji načelno podržavaju «civilno društvo, slobodu izražavanja, raznolikost, itd.», ne poznavajući pritom rigidan ideološki karakter tog «postkomunističkog društva». Usto valja dodati i nebudnost, naivnost i

neodgovornost nositelja i aktera u kulturi ranijih desnih vlada i vlasti, koje su u pravilu uvijek ostavljale nedirnuto zatećeno kadrovsко stanje, okupirano od ljevice, kad bi došli na vlast. To su činili bojeći se prijekora i protuvladinih akcija, iznutra i izvana, a bilo je tu, očito, i drugih oblika političke i ine trgovine. Rezultat je takve politike i takvog ponašanja u konačnici taj da su sve, ama baš sve, značajne medijske, novinarske, kazališne, filmske, društveno-obrazovne, nevladine i ostale institucije, udruge i ustanove, zaposjednute nositeljima lijevog i jugoslavensko-komunističkog nasljeđa, i to u izvornom boljševičkom obliku ili u raznim izvedenicama pseudoliberalnih ili alternativnih usmjerenja. Ukoliko se nekim institucijama nije uspjelo ovladati, formirale su se paralelne udruge, poput Društva hrvatskih pisaca, pokrenuti su novi časopisi, festivali, organizirana regionalna suradnja i razmjena, itd. Usپoredno s tom uspјешnom ofenzivom otvarali su se, uz vanjske, i obilati unutarnji izvori financiranja te razgranate mreže neproduktivnih institucija. Kad se to sve posložilo i uhodalo, od 2000. nadalje, stvoreno je stanje u kojem se ta hegemonija stavlja u funkciju ostvarenja svojih ideoloških društvenih ciljeva i to politikom i kulturom. Tako dirigirana i oblikovana kultura (u širem smislu) postaje moćno sredstvo kojim se narodu nude sadržaji, viđenja i stavovi, suprotni tradicionalnim narodnim vrednotama. Suprotno tome, veličaju se tuđe vrijednosti i one iz nama povjesno neprijateljskog političkog okruženja.

Diskriminacija kao produkt kulturne i političke hegemonije

Ta je ideološka hegemonija na prostoru naše županije dovedena gotovo do savršenstva. Za razliku od hrvatske lijeve ideološke matrice, ona je u Istri još dopunjena snažnim jugoslavenskim i talijanskim kulturnim imperialističkim natruhama, koje pojačavaju njezinu antihrvatsku i separatističku dimenziju.

Cijela, takozvana, kulturna strategija u Istri, kao i sve iz nje proizašle institucije, projekti i usmjerenja, kao i akteri uključeni u njihovu organizaciju, financiranje i provedbu, dosljedno su u funkciji izvršenja parcijalnih regionalnih i nehrvatskih političkih ciljeva. Ideološka i kulturna hegemonija u Istri, poput političke, koja se ostvaruje upravnim politikama i kulturnim institucijama, do te je mjere etički deformirana i nakaradna da za «svoje projekte» traži i dobiva znatna sredstva od države, a da za ono malo udruga iz kulture u Istri, i njihovih vrijednih projekata, koje su statusno autonomne ili ideološki desne, ti hegemoni ne daju nikada nikakvu potporu i poticaj. U tom se smislu, kad je riječ o Istri, s pravom smije govoriti i o kulturnoj diskriminaciji legitimne domoljubne i tradicionalne (desne) hrvatske kulture. U pogled trošenja ogromnog javnog novca preko tih hegemonijskih institucija i njihovih aktera, vlada veliki voluntarizam, nered i rastrošnost. Gotovo da se može govoriti o «žđeračima», a ne korisnicima javnog novca. Dobri su primjeri, u tom kontekstu rasipništva i nehrvatskog ambijenta, projekti kao što su Motovunski filmski festival ili Kazalište na Brijunima. U njihovoj se produkciji forsiraju uvijek takvi sadržaji i autori koji seciraju i obilato konstruiraju isključivo negativne aspekte pa i najsvetijih pojavnosti u hrvatskom društvu, kao što je Domovinski rat, demokratska nacionalna država, kršćanska civilizacija, itd. Sve što je antihrvatsko u toj je hegemonijskoj optici uvijek dobro došlo, dobiva javni prostor i dobro se plaća. Ono pak što je rodoljubno, antitotalitarno, antikomunističko, antiregionsko (jugoslavensko), ili tek nešto od toga, nema ni najmanjeg prostora u tim diskriminacijskim uvjetima za afirmaciju i službenu potporu. Zato smo u Istri izloženi tolikim kulturnim kvazi-vrijednostima i tolikim bezvrijednim i plagijatorskim projektima i ostvarenjima.

Putovima Miroslava Bulešića

Kandidati za krizmu Labinskog dekanata bili su 27. veljače 2016. na cijelodnevnom hodočašću "Putovima Miroslava Bulešića", od Lanišća preko Bužeta i Pazina do Svetvinčenta. Mladi su se upoznali i na "licu mjesta" mogli doživjeti osobu i poruku "mučenika krizme", osobito onu "moja je osveta oprost!" Upoznali su Pazinski kolegij-klašičnu gimnaziju gdje je u službi podravnatelja dječačkog sjemeništa prije svoje mučeničke smrti službovao Blaženik. Tu su svi pojeli topli obrok. Bila je to i duhovna obnova s pokorničkim slavljem, radostan cijelodnevni događaj koji je završio u Svetvinčentu, na Blaženikovu grobu.

MAJČINO SELO u Međugorju za mnoge je sugestivno mjesto – znak posebne ljubavi, kao i centar za ovisnike Cenacolo. Tako je bilo i za hodočasnike iz Podlabina 6. ožujka 2016. Sve zajedno to je izvjesna trilogija spasenja: pobožnost (molitva, liturgija), milostinja i pokora (hodočašće, post). Hodočašće je urodilo pročišćenjem uma, duha i srca.

Suvremeno društvo tetura između osobnih interesa i zajedničkog dobra

– kršćani – proroci nove civilizacije

Poštovani čitatelji!

I za kraj ovog svibnja koji je počeo grljati i prokazivati ljeto želimo zaći u ozbiljne, odnosno aktualne teme što nam svaki dan napunjuju uši i često ostavljaju osjećaj tjeskobe i pitanja za sutra. Radi se o tome kako doseći jednu zadovoljavajuću društvenu razinu života, odnosa među ljudima. Što činiti ili što ne činiti da bi zadovoljstvo ispunilo ljudska srca i radosna lica sijala nadom za budućnost i nas i, još više, mlađih generacija koje dolaze za nama. Govoreći o svijetu ili društvu, mislimo jednostavno na suvremene ljudi i njihov svagdanji život, manje ili više zadovoljan, ali isto tako opravданo i nezadovoljan. Sve to ima neke dublje korijene i razloge koji donose svoje neželjene plodove: sebičnosti, korupcije, nezaposlenosti, beznađa, itd.

Crkva nije tu da se svrstava uz ovu ili onu skupinu ili da se za nekoga posebno opredjeluje, ali ima zadaću biti kritički glas (savjest), kad je ugrožen čovjek, obitelj, temeljna ljudska prava, moralne vrednote, itd. Dapače, Crkva je tu da bude ne samo učiteljica dobra već i Majka, otvorena za vjernike i sve ljude dobre volje, koji se opredjeljuju za opće dobro.

Crkva u svijetu jedan je od dokumenata II. vatikanskog sabora (Radost i nada). Isus je na odlasku molio za svoje učenike i one buduće, tj. i nas, moleći da budemo u svijetu, ALI NE OD SVIJETA (Velikosvećenička molitva Iv. 17). Dakle, u našem govoru svijet, društvo, narod, društvene skupine, itd., sve je srođno, no kad govorimo o svijetu, valja reći da je na početcima Bog sve dobro stvorio i pokrenuo, međutim, ljudi (istočni grijeh) su krenuli pogrešnim smjerom i zato se uz svijet dobra agresivno nameće i svijet zla koji ide i protiv Boga i protiv čovjeka. Evo, Isus ne želi da mi budemo od toga svijeta. Od Božjega su svijeta svi oni ljudi koji se zauzimaju za dobro, makar i ne znaju da vjeruju. Za biti dobar čovjek nije dovoljno biti samo kršten ili kršćanik, zapisan u crkvene knjige, već i kršćanin, tj. onaj koji vjeru preljeva u praksu.

Gdje je, dakle, problem? Problem je u ljudima i mentalitetu ovog individualističkog svijeta. Korijeni zla počeli su u Adamu koji nije slušao Boga pa nije mogao više ispravno ljubiti ni svoju Evu („Žena koju si mi dao, ona mi je dala pa sam jeo, dakle, ona je kriva...“). Pod utjecajem neoliberalizma, individualizma, materijalizma,

hedonizma i praktičnog ateizma, zapostavljeno je opće dobro, a prednost se daje osobnim i grupnim interesima ... Ne da je samo svako za sebe već je u isto vrijeme i protiv drugih (i demokracija bi trebala imati neku kulturu uljudnosti i ponašanja). I zato društvo tone, ljudi su razočarani, mlađi ne vide budućnost, Crkva se uvijek ne snalazi i civilizacija nam tone i tetura prema kulturi smrti.

A gdje su kršćani? Samo u ovom svijetu?

Već smo rekli da nije dovoljno biti papirnati kršćenik, već se treba barem truditi prenosići vjeru u praksi. Držim da tko nema te namjere, ne bi ni trebao tražiti sakramente, ni za sebe ni za svoju djecu. Uči sv. Augustin da se kršćanin, misli se na odrasle, neće spasiti ako svojim sakramentima ne doda i osobnu odluku prihvaćanje i življena. Iz povijesti znamo da civilizacije koje su prošle: babilonska, asirska, rimska, grčka, nisu u sebi imale klice i korijenje za budućnost. I zato su ta carstva nestala, u takvoj je opasnosti sad i Europa i ozbiljno se pitamo što će s njome biti sutra, što će s nama biti sutra? Razne religije nose u sebi neko živo korijenje kad nas uče: „Čini drugome što bi tebi bilo dragoo da tebi drugi čini ...“, „Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe ...“ KRŠĆANSTVO ima u sebi Živ Korijen, a taj je životvoran koji uvijek iznova izbacuje mladice, počevši

od Rimskog Carstva preko starog i srednjeg vijeka, kroz mnoge crkvene redove kojih ima i danas (franjevci, dominikanci, isusovci, karmeličani, sestre milosrdnice, sestre srca Isusova ...), a da ne govorimo i o najnovijim pokretima koji mnoge krštenike probuđuju i ispunjavaju vjerskim i crkvenim identitetom (obnova u Duhu, Kursiljo, bračni vikendi, neokatekumeni, fokolarini ...). Dakle, kršćanstvo, življeno iz Božje riječi i sakramenata, nosi u sebi mogućnost za obnovu pojedinaca, obitelji i naroda, odnosno društvenih zajednica. Kršćanstvo je proročka vjera i uči nas istinskoj ljubavi s kojom idemo ususret drugima da ih razumijemo, prihvativimo i podržimo. Uči sv. Pavao: „Ako ljubavi nemam, ništa mi ne koristi.“ (Poslanica Korinćanima).

Štoviše, tu je evandeoska nova zapovijed: „Ljubite se međusobno kao što sam ja vas ljubio!“ Tko nas, dakle, može spasiti: koji čovjek, koja društvena grupacija, koja politika??? Spasiti nas može samo naša poniznost, naša vjera povjerenja, naše dopuštenje da Isus Uskrsli po istinskoj ljubavi živi među nama. Ako znamo sakramente, pričest i krizmu, primiti – ne samo kao jednokratne obrede – već kao pečate novoga života, možemo postati PROROCI NOVE CIVILIZACIJE: LJUBAVI, ŽIVOTA, OBITELJI I BUDUĆNOSTI. (vlč. Milivoj Koren)

Vrsar: Plovno hodočašće sv. Jurju

Usubotu 23. travnja u Vrsaru je, hodočašćem brodicama na otok sv. Jurja u vrsarskom akvatoriju, proslavljen blagdan sv. Jurja, čime se ondje ujedno obilježava i početak turističke sezone. Nakon okupljanja u poslijepodnevnim satima, vrsarski su ribari svojim brodicama sa starog mola na otok sv. Jurja prevezli stotinjak ljudi iz Vrsara i okolice koji su se odazvali na poziv župnika vlč. Lina Zohila. Po dolasku na otok uslijedila je procesija oko otoka, po uređenoj šetnici, moleći Krunicu i pjevajući prigodne pjesme. Uslijedilo je misno slavlje koje je održano ispred crkve. Misu je predvodio župnik.

Ove je godine Uskrs »uranio», a priroda pokazuje prve znakove da se budi iz svog zimskog sna. Blagdan našeg zaštitnika sv. Jurja uvijek se slavio i kao znak pobjede proljeća nad zimom koja tako veličanstveno podsjeća vjernika na pobjedu dobra nad zlom, pobjedu života nad smrću, pobjedu svjetla nad tamom koju nam je Krist donio, a sv. Juraj živio u svoje vrijeme. Mi ovdje u Vrsaru danas molitveno i čašćenjem sv. Jurja započinjemo turističku sezonu, od koje naš Vrsar i svi mi živimo i, vjerujem, svakodnevno rastemo i napredujemo, podsjetio je župnik na početku prigodne homilije.

Sv. Juraj uvijek je predstavljen kao vitez – junak koji kopljem sa svog bijelog konja ubija zmaja. Ističu se tako njegova vojnička umještost, njegova hrabrost i neustrašivost. No, dio legendi govori i o njegovoj mučeničkoj smrti. Zarana počeo se slaviti kao svetac mučenik. Tako u njegovu red-

tom prikazivanju ubijanja zmaja vidimo zapravo jednu drugu veličinu skrivenu u simbolici te slike. Sveti Juraj pobjednik je jedne druge, puno važnije, borbe, borbe za osvajanje vječne nagrade na nebesima, u savršenstvu Neba, savršenstvu radosti života s Bogom koju više nikakvo zlo ne može ugroziti ni poremetiti. Upravo legenda koja govori kako je Juraj pošao u boj protiv zmaja koji je ugrozavao građane Silene i kojemu je trebala biti žrtvovana kraljeva kći, prenosi nam poruku da je Juraj ubio zmaja tek pošto su na njegov nagovor kralj i sav puk pristali pokrstiti se. Nije se, dakle, radilo o pustom junaštву i dokazivanju snage. Legenda želi reći da je Juraj vojevao za Krista, a ne za prolaznu slavu hrabrog ratnika.

Kristova pobjeda života nad smrću

Župnik je istaknuo da je na taj način lik sv. Jurja snažno obilježen vjernošću Kristu koja mu je bila izvorom snage za borbu protiv zla. On je taj koji ubija zmaja – oliceњe zla koje treba pobjediti. Njemu je to uspjelo snagom vjere u Kristovu pobjedu života nad smrću, dobra nad zlom. Svaki je čovjek taj sveti Juraj koji se svakodnevno mora s nevoljama i zlom boriti, ne popustiti i ne dati se zavarati da vrijeme muke i tame traje zauvijek. Važno je shvatiti da ta borba traje ne samo oko nas nego i u nama, naglasio je župnik. I još je nešto prevažno: u toj borbi sa zlom nismo prepušteni sami sebi. Pobjednik smrti i svakoga zla zauvijek je ostao s nama u tajni Euharistije. On je htio biti našom snagom da i u nama

pobijedi dobro, da u nama pobijedi život. Zato ne propustimo hraniti se kruhom života, napojimo se na tom izvoru i nemojmo strahovati ni pred čim, pozvao je župnik. Danas ćemo za to moliti sv. Jurja, da nam bude pomoćnik u toj borbi sa zlom u sebi i oko sebe, da nam svojim zagovorom pomogne ustrajati do kraja, ne smijemo se dati zastrašiti, ne smijemo dopustiti da nas zarobi vlastiti užitak i ne smijemo se dati zavarati laskanjem i varljivim ponudama, nego sačuvati vjernost Kristu i dati, kao vjernici, svoje svjedočanstvo njemu u ovom sadašnjem vremenu. Zato, sestre i braćo, molimo za nas ovdje okupljene, za naše obitelji, naše mjesto, sve naše susjede, prijatelje poznanike, kao i sve ljude dobre volje koji ovamo navraćaju, neka nas sve sv. Juraj brani, štiti i nadahnjuje kao što od pamтивjeka ovaj otok sa svojom povijesnom crkvicom iz 9. st. čuva ovo naše mjesto. Neka i ova sveta misa bude tom načinom obilježena i neka nam doista bude izvorom snage za životne borbe u sretniju budućnost, zaključio je župnik. Na kraju je vlč. Zohil zahvalio svima koji su na bilo koji način doprinijeli da to slavlje protekne u lijepu i skladnu ozračju: ribarima koji su prevezli hodočasnike na otok, komunalnoj tvrtki Montraker čiji su djelatnici uredili otok i šetnicu po kojoj je prošla procesija, te Turističkoj zajednici i Općini Vrsar koji su se pobrinuli za prigodno čašćenje svih sudionika po povratku na stari mol. Nakon zajedničke fotografije hodočasnici su prevezeni natrag do starog mola gdje je nastavljeno druženje uz okrepnu. (G.Krizman)

RESTAURIRANO RASPELO IZ 13. STOLJEĆA

GRAČIŠĆE U nedjelju 15. svibnja 2016. godine župljeni župe Gračišće imali su posebnu čast prisustvovati predstavljanju restauriranog drvenog, rezbarenog i polikromiranog raspela iz 13. stoljeća – poznatog pod imenom među Gračišćanima kao Raspelo iz Sv. Fumije (zato što je bilo tamo više godina izloženo). Na predstavljanju bili su prisutni Lorela Limoncin Toth - pročelnica Konzervatorskog odjela u Puli, Vladimir Torbica, pročelnik Upravnog odjela za kulturu Istarske županije, Ivan Mijandrušić, načelnik općine Gračišće, Maksimilijan Ferlin, župnik župe Gračišće, Filip Celent, župni vikar župe Gračišće, te župljeni Gračišća. Lorela Limoncin Toth predstavila je i iznjela dosta podataka o ovom gračaškom kulturnom znamenju, koje je često na putu po domovini i inozemstvu na brojnim izložbama.

O Raspelu

Skulptura od rezbarenog, polikromiranog bjelogoričnog drva veličine 187x178x29 cm pričvršćena je na križ dimenzija 267x218x7. Križ nije izvorni, već je raspeti Krist na njega kasnije pričvršćen. Figura raspetog Krista predstavlja trijumfirajućeg romaničkog Krista. Raspelo je do 1910. godine bilo nepoznato u stručnoj literaturi, te je vjerojatno tijekom 19. stoljeća spremljeno na tavan župne crkve u Gračišću gdje je otkriveno 1910. godine, kada je i prvi puta fotografirano, a potom i objavljeno

u izvještajima Središnjeg povjerenstva za zaštitu spomenika. Raspelo je s tavana skinuto tek 1912. jer je zbog njegove veličine trebalo ukloniti dio stropne konstrukcije, te je konzervirano 1912./1913. godine pa je premješteno i izloženo u biskupskoj kapeli sv. Antuna. Neposredno prije velikih izložbi, kao što je 1971. u Parizu, pa i kasnije na drugim velikim izložbama gdje se Raspelo izlagalo, ono se restauriralo, a nakon toga je Raspelo izloženo u crkvi sv. Eufemije u Gračišću. Zadnja restauracija izvršena je od 2013.-2016. godine. Za tu restauraciju cijeloviti restauratorsko-konzervatorski zahvat financirala je regija Veneto i Istarska županija. Problem smještaja Raspela nakon restauracije ponovo se postavio kao izazov.

Budući da crkva sv. Eufemije u kojoj je bilo izloženo do 2013. godine ima određenih strukturnih problema, da je u njoj visok postotak vlage, te da je uglavnom zatvorena i manje dostupna, kao najbolje rješenje pokazala se kapela sv. Antuna Opata iz koje Raspelo po lokalnoj tradiciji potječe, a u kojoj je i bilo izloženo do 1971. Raspelo je montirano na zapadni zid crkve, iznad portala. Na kraju završnu je riječ i prigodnu molitvu uputio i v.l. Ferlin.

Predstavljanje restauriranog raspela razgalilo je srca prisutnih vjernika župe Gračišće i pokazalo kako su ovakvi hvale-vrijedni događaji smjerokaz ovim i budućim generacijama da budu ponosni čuvari svoje sakralne baštine. (S.K.)

KRŠTENJE ČETVRTOG DJETETA

GOSPODI (Kringa) Desetog travnja 2016. u obitelji Udovičić iz sela Gospodi u župnoj crkvi u Kringu kršteno je četvrtro dijete, mala Niku. Uz sretne roditelje Ediju i Natašu, krštenju je nazočila mnogobrojna rodbina, prijatelji i župljeni. U vremenu u kojem živimo za poхvaliti je svaku obitelj koja se odluči imati više djece te im i ovom zgodom čestitamo. (vlč. Stipan Bošnjak)

ZAHVALA

Autorica je fotografija XIII. Karmelijade, kao i naslovnice iz prošlog broja Ladonje, Daniela Fattorich. Ovom joj se prilikom ispričavamo zbog nemamjerna izostavljanja imena i još joj jednom zahvaljujemo na lijepim fotografijama.

Hrvatski istarski preporoditelji JOSIP GRAŠIĆ/GRAŠIĆ (1. dio)

Josip Grašić/Grašić rođen je 4. ožujka 1863. u Križu blizu Kranja (Slovenija), u obitelji učitelja Jože i majke Neže, rođene Rakovec. Rodoslovno stablo njegove obitelji može se pratiti do sredine XVII. st. i prema njemu obitelj potječe iz krajeva na granici Bosne i Hercegovine i Dalmacije.

Pučku školu i nižu gimnaziju J. Grašić pohađao je u Kranju, nakon čega odlazi u Ljubljano gdje završava višu gimnaziju. Odlučio se za studij bogoslovije u Gorici, koji završava 21. prosinca 1885. godine.

U Gorici je upoznao đake iz područja Istre te je u razgovorima s njima mnogo spoznavao o situaciji u njihovu rodnome kraju, tako da je pri dolasku u Istru već bio dobrano upoznat sa svim nedaćama koje su morile tamošnje stanovništvo. Riječ je o sve snažnijim kretanjima hrvatskoga naroda, koji se odvijao pod talijanskim političkim i nacionalnim pritiscima. Stoga je sve svoje svećeničke i ine sile usmjeravao ka tome da bi hrvatsko pučanstvo podigao iz duhovne i gospodarske bijede. Došavši u Istru, tijekom vremena postao je preporoditelj tamošnjega hrvatskoga stanovništva, s velikim zaslugama, zahvaljujući kojima je ušao u red najznamenitijih Istranina, uz bok velikome Boži Milanoviću.

Zbog nedostatka školovanih svećenika u Pokrajini Istri, odlučuje krenuti onamo i započeti svoje svećeničko djelovanje. Tako u svibnju 1886. g. dolazi za kapelana u Gračišće, o čemu je izvjestila *Naša sloga* 6. svibnja iste godine. Ondje se zadržao od 1886. do 1887. g. i bio je vrlo brzo prihvavljen od tamošnjih stanovnika. *Naša sloga* 3. ožujka 1887. g. donosi vijest *Iz Gračišća*, u kojoj stoji da su tamošnji župnik, uz pomoć njegova «(...) velevrijednoga pomoćnika g. kapelana Grašića (...)» prikupili svotu potrebnu za nabavu uresa «križni put», bez kojega, kako stoji u članku, «nije skoro nijedna poveća crkva.» O karakteru tamošnjega stanovništva u vijesti se kaže sljedeće: «*I ovom zgodom pokazalo se, da je naš narod pripravan na svaku žrtvu kad se radi o tom, da se iskaže Stvoritelju čast i slavu. Župljeni naši natjecali su se upravo, da svatko doprinese darak u svetu svrhu.*»

Grašić je odmah krenuo i s društvenim uzdizanjem stanovništva, pa je inicirao osnutak Hrvatske čitaonice u Gračišću,

osnovane 9. listopada 1887. godine. Nakon kratkoga djelovanja u Gračišću, već 3. kolovoza 1887. dolazi u Pićan. *Naša sloga* 18. kolovoza donosi bilješku o tome kako se okupilo mnoštvo župljana i s velikom tugom na srcu oprostilo od «(...) miloga svoga prijatelja g. Josipa Grašića (...)» Tom je prigodom tamošnji župnik «Uzev riječ spomenu kolike zasluge, koje si je kroz vrijeme službovanja Pre Jože u Gračišću stekao, koli na vjerskom toli na javnom polju, gdje se je u svakoj prigodi pokazao kao pravi apostol, koji uz svoju vjeru gorljivo zna ljubit i svoj narod. Koliko ga je narod ljubio, jasno pokazuje molbenica, koju su župljani biskupijskom ordinarijatu poslali, da bi jim ga u Gračišću pustio. Na žalost njihova molba ne bi uslišana. (...) Iz gračiških razvalinah kličemo ti prijatelju i dobročinitelju: s Bogom i sretan put, a Vam Pićancem na novoj stečevini zavidimo.»

Njegovi dobri kontakti i s domaćim stanovništvom u Pićnu te plodno prosvjetiteljsko djelovanje koje je iskazivao, bili su trn u oku talijanaša koji su ga počesto napadali. *Naša sloga* piše: «*Pre Jože, tako smo zvali prijašnjeg kapelana, sadašnjeg župnika u Bermu g. Jos. Grašića, boravio je skoro tri godine mijedju nami vešeći na sveobče zadovoljstvo dužnosti svog stališta. Sve ga ljubilo i častilo osim nekojih podrepnica gradjanskih. Pre-Jože bio je uzor svećenik i rodoljub i kao takav radio je bez obzira na protivnike, bez obzira na odpadnike, koji su ga sramotno crnili i proganjali (...).*

U Pićnu se zadržao do početka 1890. godine kada je dobio premještaj za župnika u Beram. Ondje počinje djelovati od 23. travnja navedene godine, zadržavši se ondje više desetljeća. Kako kaže Božo Milanović, u Bermu je «(...) razvijao svoj rad kroz 40 godina kao uzor-svećenik i rodoljub, čvrsti karakter, svećenik bez ljage, veoma darežljiv i gostoljubiv.», a i «*Među svećenicima je imao veliki ugled.*»

U prvome redu, snažno se zalagao za hrvatski jezik u crkvi. Početkom 20. st. postojao je sukob oko čitanja Evangelija na hrvatskome i latinskom jeziku, stoga je Grašić za pomoć u rješavanju sukoba zamolio političara dr. Sušteršića, koji bi, kao utjecajan političar u Beču, intervenirao u Rimu. Taj se Grašićev potez pokazao

uspješnim. Grašić je bio jedan od glavnih inicijatora memoranduma koji je 1910. g. poslan u Vatikan po pitanju uvođenja glagoljice. Kako je zbog uporabe hrvatskoga jezika u crkvi došlo do konflikta Grašića i nadležnoga biskupa, Grašić je u jednome trenutku namjeravao i odstupiti s mjesta beramskoga župnika.

U prvome desetljeću XX. st. u Pokrajini Istri niknuo je Hrvatski katolički pokret, s ciljem da «kršćanska načela zadojena hrvatskim duhom udahne čitavoj hrvatskoj Istri». Neposrednim početkom pokreta uzima se 22. kolovoz 1908. godine, odnosno dan kada je utemeljeno Akademsko hrvatsko-slovensko katoličko ferijalno društvo «Dobrila». Aktivnost dijela članova pokreta bio je i u Katoličkome pokretu na cijelokupnemu hrvatskom prostoru. Pokret se ostvarivao uz pomoć više katoličkih organizacija.

Godine 1910. najistaknutiji su svećenici toga pokreta, J. Grašić i pazinski učitelj Josip Baćić sudjelovali u osnivanju Hrvatskoga katoličkog narodnog saveza, koji se nalazio na čelu hrvatske katoličke organizacije.

U svezi s gospodarskim uzdizanjem stanovnika, u prvim godinama svojega boravka u Istri, osim svećeništva i podučavanja u lokalnoj osnovnoj školi, započeo je i edukaciju župljana u poljodjelskim poslovima, pa im je tako dao uzorno obradivati župi i crkvi pripadajuća polja, sa svrhom da seljaci od njegove obrade štograd i nauče.

U Bermu je osnovao hranilnicu i posušilnicu, koju je sam vodio. Godine 1900. ondje je osnovao i mljekarsku zadrugu. Založio se da dio nezasađenoga zemljišta ispod Berma bude zasađen borovinom.

Godine 1910. Grašić je u Bermu dao podignuti novu župnu crkvu, koja je posvećena 4. svibnja 1911. godine. Potom je dogradio i novi zvonik. Sudjelovao je i u obnovi crkvice sv. Marije na Škrilinah kraj Berma, koju je oslikao i signirao Vincent iz Kastva 1474. godine. I danas je ta crkvica nadaleko poznata.

Ne bi li još više pomogao stanovništvu, godine 1925. organizirao je i višemjesečni čipkarski tečaj za djevojke te tečaj za pletenje košara 1927. za dječake i muškarce.

Zbor "Nebeske iskrice" iz Viškova pobjednik 20. Iskrice

Geslo ovogodišnjih Iskrice bilo je „Obitelj, slika Božja!“. Novom skladbom "Volim svoju obitelj" pobjedu u glazbenom nadmetanju odnijeli su mali pjevači Zbora „Nebeske iskrice“ iz Župe sv. Mateja iz Viškova. Prvo mjesto na literarnom natječaju Egidije Bulešić osvojila je Gabriela Antonac iz Oprtlja.

Nova skladba "Volim svoju obitelj" pobjednička je pjesma 20. dječjeg festivala duhovne glazbe Iskrice što se održao u Vodnjanu, a izveo ju je zbor "Nebeske iskrice" Župe sv. Matej iz Viškova. Na jubilarnim Iskricama, koje su se zbog lošeg vremena održale u dvorani Osnovne škole Vodnjan, nastupilo je 11 župnih i osnovnoškolskih zborova te jedan udruge, iz Istre i Kvarnera. Manifestacija Hrvatskog katoličkog zbora MI, osnovna zajednica Vodnjan, koja pjesmom slavi vjeru, održala se pod geslom "Obitelj, slika Božja", a otvorio ju je biskup u miru mons. Ivan Milovan.

Nakon uvodnih pozdrava ministra turizma Antona Klimana, inače dugogodišnjeg čelnika HKZ-a MI, zatim vodnjanskog župnika Marijana Jelenića te gradonačelnika Klaudija Vitasovića, izvedba himne "Iskrice" označila je početak nastupa u kojem je sudjelovalo stotine djece i mladih, a pratili su ga brojni roditelji i prijatelji

izvođača. Prvu nagradu za izvedbu poznate duhovne skladbe među župnim zborovima osvojili su "Mali Sv. Jurja" iz župe Stari Pazin izvedbom pjesme "Zagrljeni u dušu". Drugo mjesto pripalo je dobro znamenostima festivala "Marijinim zvjezdicama" župe Sveti Petar u Šumi za pjesmu "Ljubav je pronašla put", a treće mjesto zboru domaćina "Egidije Bulešić" iz vodnjanske Župe sv. Blaža, koji je nastupio 18. put, za pjesmu "Blagoslovjeni milosrdni". U kategoriji poznatih skladbi osnovnoškolaca i udruga slavio je veliki zbor koji su činili učenici OŠ Vodnjan i OŠ Juršići pjesmom "Moj Isus", drugo mjesto pripalo je zboru OŠ Višnjan za zanimljivu *a capella* izvedbu pjesme "Dona nobis pacem", a treće zboru OŠ Tar-Vabriga pjesmom "Znak pobjede". Novom duhovnom skladbom pobjedu su i u toj kategoriji ponijeli mali pjevači iz Viškova. Drugo su mjesto s pjesmom "Molitva svetom Blažu" zaslužili još jedni dobri znanci festivala "Angeli Bianchi" TOŠ "Edmondo de Amicis" iz Buja, a treće skladbom "All'Immacolata" solistic Župe sv. Roka iz Galižane. Nagrada za sudjelovanje i promicanje dječje duhovne glazbe pripala je Vokalnoj skupini OŠ Vladimira Nazora iz Pazina koja je izvela "O, hvala tebi, Bože", kao i pazinskoj Udruzi Vocali-

stra, koja je nastupila prvi put na Iskricama i predstavila se dinamičnom i upečatljivom pjesmom "Silan Bog". Posebnu nagradu za tekst osvojila je pjesma "Molitva svetom Blažu" bujske talijanske škole, a za glazbu pjesma "Volim svoju obitelj" Župe sv. Mateja iz Viškova. Ovogodišnjim festivalom Iskrice su blizu brojke od 10000 sudionika u 268 zborova koji su nastupili od 1997. godine. Za festival je skladano 140 novih pjesama, a najviše nastupa bilježi domaći zbor Župe sv. Blaža. Manifestaciju su pokroviteljski popratili Porečka i Pulska biskupija te Grad Vodnjan. (G.Krizman)

Blagoslov spomen-ploče na Mornaričkom groblju

Na pulskom Mornaričkom groblju u četvrtak 28. travnja biskup u miru mons. Ivan Milovan blagoslovio je spomen-ploču hrvatskim mornarima i vojnicima poginulim u Prvom svjetskom ratu. Tom su prigodom predstavnici policije, oružanih snaga i civilnih vlasti položili vijence u čast sjećanja na žrtve.

Svečana komemoracija započela je u kapeli sv. Nikole službom rječi koju je predvodio biskup Milovan, uz nazočnost vlč. Milana Milovana, župnika pulskе župe Gospe od Mora na čijem se teritoriju Mornaričko groblje nalazi, te vlč. Ive Borića, policijskog kapelana Dubrovačke biskupije i nekadašnjeg vojnog kapelana Hrvatske ratne mornarice Vojnopolomorskog sektora sjever. Biskup je u prigodnoj homiliji nagnasio kako se blagoslovom tog spomen-obilježja odaje počast svim žrtvama, svim braniteljima poginulim u obrani Domovine u Domovinskom i svim prethodnim ratovima. Molimo da Bog primi njihovu žrtvu i da po njihovu zagovoru nama podari vri-

jeme mira i slobode, rekao je biskup Milovan. Krist nam svojim predanjem pokazuje kako život, sukladan vječnim vrednotama kao što su obitelj, prijateljstvo, ljubav i čovečnost, stvara civilizaciju ljubavi i života. Upravo poput pšeničnog zrna koje umire kako bi dalo obilat plod i mi smo pozvani na svakodnevno umiranje vlastitoj sebičnosti kako bismo donijeli plod i boljitat svojim bližnjima, društvu, Domovini. Nakon homilije okupljenima se prigodnim pozdravom obratio predsjednik Hrvatskoga časničkog zbora Istarske županije brigadir Ljubomir Cerovac koji je pozdravio sve okupljene predstavnike vojnih i policijskih postrojbi te predstavnike civilnih vlasti. Izrazio je zahvalu svima onima koji su doprinijeli realizaciji tog projekta. U gotovo stotinu godina koliko je to groblje bilo u uporabi, od 1862. do 1960., ovdje je pokopano više od 100 000 ljudi, vojnika i civila svih naroda i narodnosti, istaknuo je brigadir Cerovac govoreći o Mornaričkom groblju. Okupljenima se potom obratila

Viviana Benussi, zamjenica župana Istarske županije i izaslanica predsjednice Republike Hrvatske, te pomoćnik ministra branitelja Miroslav Cindrić. Nakon što je zbor Župe Gospe od Mora otpjevao „Kraljice neba, raduj se“ sudionici su po protokolu u svečanoj procesiji izašli iz kapele te se uputili prema mjestu postavljanja novog spomen-obilježja. Po polaganju vijenaca od strane vojnih i civilnih vlasti otkriveno je novo spomen-obilježje koje je Biskup potom blagoslovio. Svečanosti su nazočili brojni uzvanici, predstavnici Grada Pule, Istarske županije, MUP-a, Hrvatske ratne mornarice, Hrvatskog časničkog zbora i drugi. Uime Grada Pule vijenac je položio pročelnik Ureda Grada Aleksandar Matić. Postavljanjem i blagoslovom spomen-ploče hrvatskim mornarima i vojnicima, odana je počast žrtvama svih ratnih sukoba na ovim prostorima, od Viške bitke do današnjih dana. (G.Krizman)

Katolička Crkva u Istri u vrijeme fašističkog i komunističkog totalitarizma (1920. – 1990.) – Progoni i stradanja

VII. Državna politika mrkve i batine prema Crkvi u Istri 1945. – 1947.

Traženje „modusa vivendi“: sporazum istarskog svećenstva i nove vlasti

Kad je jugoslavenskom vodstvu postalo jasno da će pitanje poslijeratne sudbine Istre ipak rješavati za pregovaračkim stolom te da bi im u toj borbi dobro došla podrška istarskih hrvatskih svećenika, u prvom redu dr. Bože Milanovića, dali su partijskom vodstvu u Istri znak da stupe u kontakt s Milanovićem i nastoje ga pridobiti za suradnju. Milanović, koji se tada nalazio u Trstu, bio je u istarskoj javnosti poznat kao borac za nacionalna prava istarskih Hrvata, zbog čega je u toj javnosti uživao velik ugled. Kao mladomisnik iskusio je austrijski zatvor, a kao župnik u rodnoj Kringi fašističke napade i sklanjanje u Trst, da bi za vrijeme rata, do kapitulacije Italije, bio zatočen u Bergamu. Nakon kapitulacije Kraljevine Italije, Milanović se vraća u Trst gdje mu početkom 1944. stiže poziv od NOP-a da dođe u Istru te da se s vodstvom NOP-a dogovori oko buduće međusobne suradnje. Zbog straha da je iza poziva stajala namjera da ga se doveđe u Istru i, kao često prozivanog narodnog neprijatelja, likvidira, Milanović je, odbio poziv. Iako su dobro znali za opasnost od komunističke ideologije i političke prakse, istarsko hrvatsko i slovensko svećenstvo krenulo je putem suradnje s komunističkim režimom u Jugoslaviji jer je taj režim jedini bio kadar ostvariti sjedinjenje Istre s maticom zemljom, što je ujedno bio i politički program i „slavenskog“ svećenstva u Istri. Na sastanku između predstavnika NOP-a Dušana Diminića i Ivana Motike, s jedne strane, i Bože Milanovića, kao neformalnog predstavnika istarskog hrvatskog svećenstava, s druge strane, održanom u Trstu 16. srpnja 1945. otklonjeni su međusobni nesporazumi i nepovjerenje. Bio je to obostrano plogenjan kompromis. Milanović je Crkvi u Istri izborio širok prostor djelovanja, teško zamisliv u ostalim dijelovima Jugoslavije. Prema sporazumu hrvatski svećenici u Istri moći će osnovati svoju stalešku organizaciju „Zbor svećenika sv. Pavla“, radit će se na tome da se omogući izdavanje vjerskog lista te da se zgrada Đačkog doma

u Pazinu dodijeli za hrvatsko sjemenište. „Društvo sv. Mohora za Istru“ dopušta se rasprodaja i širenje vjerskih knjiga i molitvenika, sjemeništarci i bogoslovi neće biti pozivani u vojnu službu do konačnog uređenja državnih granica, svećeniku Brumniću omogućava se povratak u Istru bez ikakvih posljedica. Zauzvrat će hrvatsko svećenstvo na sastanku 18. srpnja pružiti podršku NOP-u. Taj je sastanak održan 31. srpnja 1945. u franjevačkom samostanu u Pazinu. Na njemu su donesene dvije izjave (rezolucije). U prvoj hrvatsko svećenstvo priznaje NOP i potrebu suradnje s njime, u drugoj, uime etničkih, povjesnih i gospodarskih razloga, traži se uključenje Istre u Jugoslaviju.

Represija unatoč Sporazu

„Modus vivendi“, koji se uspostavljao između dijela Crkve i komunističke vlasti, nije mogao ukloniti ideolesku matricu te vlasti koja u Crkvi stalno gleda „unutrašnjeg neprijatelja“ spremnog da u sprezi s „vanjskim neprijateljem“ (Vatikanom) potkopava tu vlast. Iz te će matrice stalno generirati pritisak na Crkvu, iako, barem kad je u pitanju hrvatsko svećenstvo, nema radikalno-revolucionarnih represija sve do tragičnih događaja u Lanišću u kolovozu 1947. Prema vani se stvarala idilična slika odnosa države prema Crkvi. Svećenici pozdravljaju narod sa svećano urešenih govornica, a uglednici nove vlasti sudjeluju u vjerskim manifestacijama, kao primjerice na Tijelovskim procesijama. No, na nižim je razinama stvarnost bila potpuno drugačija. Protiv vjere se na seoskim skupovima govorilo otvoreno i bezobzirno, svećenicima se prijetilo likvidacijama čim se definira granica prema Italiji, prisluškivale su ih i uhodile osobe koje su redovito odlazile u crkvu, vršio se pritisak na mladež da se upiše u SKOJ. Zbog svega narod se bojao braniti svoje vjersko uvjerenje iz straha da ne bude proglašen reakcijom. Nerijetko su talijanski svećenici optuživani kao fašisti i mrzitelji svega slavenskog samo na temelju svoje nacionalne pripadnosti. Pozivi na tzv. „informativne razgovore“, na kojima im se prijetilo deportacijom

ili zatvorom, i dalje su bili dio sustavne represije. Događalo se da mjesni NOO ne dopušta svećeniku da dođe u župu u koju ga je biskup odredio, uz obrazloženje da narod ne želi svećenika, a održavanje se vjerskih obreda zabranjuje zbog toga što se u crkvama navodno podržava fašizam. Prije nego će u rujnu 1947. napustiti Istru, porečko-pulski biskup Raffaele Radossi je, tko zna po koji put, prozvan kao sluga međunarodnog imperijalizma. Jednom, na putu prema Puli, zaustavili su ga jugoslavenski pogranični organi na graničnom prijelazu između zone „A“ i zone „B“ kod Vodnjana i pretresli automobil. Pronađene cigarete i hrana bile su dovoljan razlog da se Biskup optuži zbog pokušaja ilegalnog prebacivanja robe reakcionarnim elementima u Puli. Poučen iskustvom sprečavanja njegova dolaska za blagdan sv. Nazarija, zaštitnika Koparske biskupije (19. lipnja 1946.), tršćansko-koparski biskup Antonio Santin je 1947. obavijestio VUJA-u o svojoj nakani da na Svetčev dan posjeti Kopar te održi procesiju i pontifikalnu misu prigodom koje bi podijelio sakrament potvrde (krizme). U luci ga je dio naroda srdično dočekao, ali su se čuli i uzvici: „Ne želimo fašiste!“ Iz luke se uputio u zgradu sjemeništa odakle je, u pratinji kanonika, trebao krenuti prema Katedrali. I upravo kad se povorka spremala krenuti prema Katedrali, u sjemenište su upala četiri nepoznata muškarca tražeći od Biskupa, „u ime naroda“, da odmah napusti Kopar. Iako je neka Koprinka, socijalistička aktivistkinja, došla upozoriti Biskupa na zavjedu koju su mu spremili njezini, bilo je prekasno. Naime, dok je razgovarala s Biskupom, u sjemenište je provalilo stotinjak ljudi prijeteći Biskupu i vičući da odmah mora otići iz grada. Potom su Biskupa zgrabili i vukući ga po stubama te udarajući šakama i drvenim letvama po glavi odveli ga u sjemenišno dvorište. Svega okrvavljeni nastavili su povlačiti i udarati, dok su izvana preko sjemenišnog zida navaljivali novi napadači. Tek je tada intervenirala milicija i tako spasila Biskupa od novih nasrtaja. U kamionu jugoslavenske vojske i pod zaštitom vojnika Santin

je prebačen do Albaro Vescova, gdje se nalazio blok koji je dijelio zonu „B“ od zone „A“. Tu ga je preuzeila saveznička vojska i odvela u biskupsku rezidenciju u Trstu. Ovo su samo neki od napada kojima su bili izloženi istarski biskupi.

Agrarna reforma u sustavu represije

Odnose između Crkve i države dodatno je opteretila „Odluka o uređenju agrarnih odnosa i poništenje dražbi na području Oblasnog Narodnog odbora za Istru“ koju je 26. studenog 1946. donijela Oblasna narodna skupština za Istru. Prema toj se Odluci u Istri ukidaju kolonatski odnosi i napoličarstvo dok se sve dražbe izvršene u vrijeme fašizma poništavaju. Seljaci postaju vlasnici zemlje ako su je, bilo kao koloni, bilo kao napoličari, obradivali 15 godina i više, računajući od 8. rujna 1943. unazad. Kako u Istri, s jedne strane, većina crkvenih posjeda nije obradivana u režiji vlasnika (župnika, biskupije ili samostana), nego je davana u razne vrste zakupa, a s druge strane, sve do potpisivanja mirovnog sporazuma s Italijom, nije se mogao primijeniti jugoslavenski Zakon o agrarnoj reformi od 24. studenog 1945., koji je Crkvi dopuštao zemljivođišni maksimum od 10 ha, prijetila je opasnost da Crkva u Istri ostane ne samo bez dopuštenih 10 ha posjeda nego i bez ikakvog posjeda. Na ovu je opasnost u više navrata ukazivao B. Milanović. Aktivisti po mnogim istarskim mjestima ne samo da su požurivali odluke Oblasnog NO o ukidanju napoličarstva i kolonatstva nego su pojedinim župama oduzimali zemlju i dodjeljivali je seljacima napoličarima ili kolonima, iako su postojali dokazi da tu zemlju nisu obradivali 15 ili više godina. Dogodilo se to u župama Žbandaj, Sveti Matej-Cere, Sveti Ivanac i Šumber. U Svetom Ivancu (Kotar Pazin) župniku je agrarna komisija oduzela stan jer u njemu nije stanovao posljednjih 15 godina. Prema istraživanjima autora ovog podlistka koja nisu potpuna jer nije imao pred sobom stanje u zemljivođišnim knjigama nego samo izvješća župnika za kanonsku vizitaciju, od 130 župa (i kapelacija) na području današnje Porečke i Pulsko biskupije u čak 61 (46,92 %) agrarna je reforma oduzela manji ili veći dio crkvenih posjeda, dok se za 53 župe (40,76 %) ne spominje ili se izričito ne naglašava da u agrarnoj reformi ništa nije oduzeto. Za 16 župa (12,30 %) nemamo podataka o veličini crkvenih posjeda, ni o tome jesu li se ti posjedi našli na udaru agrarne reforme, što ovaj pregled svakako čini nepotpunim. Međutim, i tako ilustrira posljedice agrarne reforme za Katoličku crkvu u Istri. Oduzimanje posjeda koji su često bili jedini izvor prihoda, kako za potrebe funkciranja župe, tako i za osobno izdržavanje župnika, htjelo se onemogućiti normalan život Crkve, smanjiti njezine aktivnosti i stisnuti je na prostor crkve, sakristije i maksimalno crkvenog dvorišta.

Tablični prikaz za čitavu Porečku i Pulsku biskupiju

Mjerna jedinica	ha	ar	m ²	%
Ukupna površina	1225	5	94	100 %
Oduzeto	829	57	90	66,71 %
Ostalo	411	14	50	33,29 %

DUH SVETI – tri osobe

(iz Katekizma Katoličke Crkve)

221 Sveti Ivan ide i dalje kad kaže: „Bog je ljubav.“ (1 Iv 4,8.16) Sam Božji bitak jest Ljubav. Kad je u punini vremena posao svoga jedinog Sina i Duha ljubavi, Bog je otkrio svoju najnutarniju tajnu: da je sam vječna razmjena ljubavi: Oca, Sina i Duha Svetoga, i da je nas odredio da sudjelujemo u toj ljubavi.

245 Apostolsku vjeru u svezi s Duhom isповједio je Drugi sveopći sabor 381. godine u Carigradu: „Vjerujemo u Duha Svetoga, Gospodina i životворca koji izlazi od Oca.“ Crkva time Oca priznaje „izvorom i vrelom svega božanstva“. Vječno podrijetlo Duha Svetoga nije, međutim, bez veze s podrijetlom Sina: „Duh Sveti, koji je treća osoba Trojstva, jest Bog, jedan i jednak Bogu Ocu i Sinu, jedne biti i jedne naravi (...). I ne kaže se da je samo Duh Oče, nego ujedno Duh Oče i Sin.“ Vjerovanje Crkve na Carigradskom saboru isповijeda: Duh Sveti se „s Ocem i Sinom skupa časti i zajedno slavi“.

495 Marija, koju evanđelja zovu „Isusova majka“ (Iv 2,1; 19,25), prije nego je rodila svoga Sina, na poticaj Duha, proglašena je „Majkom moga Gospodina“ (Lk 1,43). Doista, onaj kojega je Marija po Duhu Svetom začela kao čovjeka i koji je uistinu postao njezin Sin po tijelu, jest vječni Oče Sin, druga Osoba Presvetog Trojstva. Crkva isповijeda da je Marija zaista *Bogorodica* („Theotokos“).

648 Uskrsnuće je Kristovo predmet vjere ukoliko je ono transcedentni zahvat samoga Boga u stvoreno i u povijest. U njemu tri božanske Osobe djeluju zajedno očitujući istodobno i svoju vlastitu izvornost. Ono se zbilo po pomoći Oca koji je Krista, svoga Sina, „uskrisio“ i tako na savršen način njegovo čovještvo – s njegovim tijelom – uveo u Trojstvo. Uskrsnućem od mrtvih Isus je konačno postavljen „Sinom Božjim u snazi po Duhu posvetitelju.“ (Rim 1,3-4) Sveti Pavao ističe očitovanje moći Božje po djelu Duha koji je mrtvo čovještvo Isusovo oživio i pozvao ga u slavno stanje Gospodina.

1066 U Vjerovanju Crkva isповijeda otajstvo Svetoga Trojstva i njegov „dobrohotni naum“ o svemu stvorenu: Otac izvršuje „otajstvo svoje volje“ darivajući svojega Ljubljenog Sina i Svetoga Duha za spas svijeta i slavu svoga imena. To je Kristovo otajstvo, objavljeno i ostvareno u povijesti i prema naumu, mudroj „rasporedbi“ koju sveti Pavao naziva „rasporedbom otajstva“ i koju će otačka predaja nazvati „ekonomijom utjelovljene Riječi“ ili „naumom spasenja“.

1137 Otkrivenje sv. Ivana, koje se čita u crkvenom bogoslužju, objavljuje nam najprije da „prijestolje stajaše na nebu, i na prijestolje Netko sjede“ (Otk 4,2): „Gospod.“ (Iz 6,1) Zatim Jaganjac koji „stoji kao zaklan“ (Otk 5,6): Krist raspeti i uskrsnuli, jedini Veliki svećenik istinske svetinje, onaj isti „kojim prinosi i biva prinesen, koji dariva i biva darovan“. Konačno, rijeka vode žive“ koja izvire „od prijestolja Božjeg i Jaganjčeva“ (Otk 22,1), što je jedan od najljepših simbola Duha Svetoga.

2789 Moleći Oče „naš“ obraćamo se osobno Ocu Gospodina našega Isusa Krista. Ne dijelimo božanstvo jer Otac je „izvor i počelo“, nego time isповijedamo da je Sin od njega rođen odvijeka i da od njega izlazi Duh Sveti. Ne mijesamo ni Osobe jer isповijedamo da naše zajedništvo jest s Ocem i njegovim Sinom Isusom Kristom, u njihovu jedinom Svetom Duhu. *Presveto Trojstvo* istobitno je i nedjeljivo. Kad se molimo Ocu, mi mu se klanjam i slavimo ga sa Sinom i Duhom Svetim. (Pripromio: BIB)

Ladonji dodijeljeno priznanje HDKN za 35 godina izlaženja

Hrvatsko društvo katoličkih novinara povodom 50. svjetskoga dana sredstava društvenih komunikacija dodijelilo je nagrade i priznanja temeljem javnog poziva te pristiglih prijedloga. Prirodna je svečanost održana u Napretkovom kulturnom centru u Zagrebu u utorak 10. svibnja.

U ime Uredništva Ladonje priznanje je preuzeo zamjenik glavnog urednika dr. sc. Željko Mrak, koji je u kratkom obraćanju po preuzimanju priznanja prenio pozdrave glavnog urednika mons. Vilima Grpcu te podsjetio na pok. mons. Antuna Heka, jednog od utemeljitelja i prvog urednika Ladonje.

Nakon uvodne molitve koju je predvodio duhovnik Društva dr. fra Darko Tepert, pozdravnu riječ uputila je predsjednica Društva dr. Suzana Peran. Naši slavljenici – kako pojedinci, tako i glasila i uredništva – različita po svojoj publici i namjeni, pokazuju kvalitetu novinarskoga rada, kao i tradiciju i bogatu ponudu katoličkih medija. Sva ta naša glasila – među kojima neka slave pola stoljeća djelovanja – bila su, a neka i dalje budu, mjesto susreta, dijaloga, promišljanja, slušanja i prihvaćanja, na što nas potiču i crkveni dokumenti o medijima, rekla je dr. Peran. Istaknula je kako su "proslava Svjetskoga dana medija, ove nagrade i priznanja, dodatni poticaj da se i dalje trudimo, premda malobrojni, na 'medijskoj njivi Gospodnjoj'". Ukažala je i na činjenicu da je Društvo ove godine otvorilo put do nagrada mladima, što je na tragu želje za pomladivanjem katoličkog novinarstva.

Medijsko djelovanje naših slavljenika, ali i nas ostalih, vjerujem, ostat će nekim novim mlađim naraštajima kao profesionalni primjer, ali i građa za neka moguća buduća istraživanja, napise o kvaliteti i posebnostima katoličkih medija i novinara, dodala je te zaključila: "Svima nama želim rast u novinarskoj izvrsnosti i prepoznatljivost po kvaliteti naših izvještaja temeljenih na novinarskoj etici, kao i ustrajnost u širenju evanđeoskih vrijednosti, a za napredak i zajedništvo i Crkve i društva." Svoju je pisani čestitku svim ovogodišnjim dobitnicima uputio i predsjednik Odbora HBK za sredstva društvenih komunikacija riječki nadbiskup Ivan Devčić. Nagrada za životno djelo dodijeljena je novinaru Glasu Konciila Vladi Čuturi za višedesetljetni novinarski, publicistički i urednički rad te širenje kršćanskih nazora u društvu. Godišnju je nagradu primio Jadran Bašić za kvalitetno izvještavanje i prinos nazočnosti Hvarsko-bračko-viške biskupije u hrvatskome medijskome prostoru.

Društvo je također dodijelilo priznanja i svojim članovima za dugogodišnji novinarski rad. Za 50 godina novinarskog rada priznanja su dobili fra Vjenceslav Janjić i Želimira Valentinčić, a za 35 godina don Andelko Kaćunko. Ove je godine prvi puta dodijeljena i posebna nagrada za mlade novinare. Nagradu je dobila Gabriela Jurković za rad "Milosrdni poput Oca", a sponsor je nagrade bila, povodom 800. obljetnice dominikanskoga reda, Hrvatska dominikanska provincija.

Priznanja katoličkim glasilima

Dodijeljena su i priznanja katoličkim glasilima. Za 50 godina izlaženja priznanje je dodijeljeno Malom koncilu, MAK-u. Mjesecnik "Naša ognjišta" dobio je priznanje za 45 godina izlaženja. Također, za 45 godina izlaženja priznanja su dobili i list bogoslova Nadbiskupskoga bogoslovog sjemeništa u Zagrebu "Vjesnik biskupa Langa", glasnik svetog Leopolda Bogdana Mandića "Ljudima prijatelj" te glasilo Vicepostulature časnog sluge Božjega fra Ante Antića "Dobar Otac Antić". Za 40 godina izlaženja priznanje je dobilo glasilo "MI". Vjerski informativno-kulturni list "Ladonja" dobio je priznanje za 35 godina izlaženja, a Katolička tiskovna agencija Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za 20 godina postojanja. Glasilo Zajednice Cenacolo "Uskrsnuće" dobio je priznanje za 15 godina izlaženja. Za 10 godina izlaženja priznanja su dodijeljena glasila Svetišta blažena Marija Propetog Isusa Petković "Tebi Majko" i mjesечно glasilo "Glasnik mira". Za 10 godina rada priznanje je dodijeljeno Uredu za pastoral u medijima Varaždinske biskupije.

Predavanje dr. Dubravke Petrović Šefanac

Osvrt na poruku pape Franje za 50. svjetski dan sredstava društvene komunikacije dala je dr. Dubravka Petrović Šefanac iz Centra za promicanje socijalnog nauka Crkve. Ukažala je na nekoliko ključnih elemenata. Ponajprije, papa Franjo obraća se porukom svima nama da u konkretnom društvu u kojem bivamo i djelujemo, u našoj prelijepoj zemlji Hrvatskoj, u kojoj kršćani čine više od 90 posto stanovništva, promišljamo i istražujemo moguće puteve plodnoga susreta komunikacije i milosrđa. Crkva naviješta i aktualizira Evandelje u složenoj mreži društvenih odnosa. Ona Radosnu vijest priopćuje, komunicira svojim socijalnim naučavanjem. Pritom se ovdje ne stavљa naglasak samo na cilj kojim se želi po svaku priliku dopisati do čovjeka u društvu kao onoga koji je primatelj evanđeoskoga navještaja već se želi samo društvo obogatiti Evandeljem, želi se da Evandelje uđe u dublje pore samoga

Foto: G.Krizman

društva i postane njegov sastavni dio. Brinuti za čovjeka, za Crkvu, znači uključiti i društvo, zajednicu. Stoga, "svaka riječ i svaki čin morao bi izražavati (priopćavati) Božje suošćanje, nježnost i oprštanje prema svima", istaknula je predavačica. Da bi se društvo učinilo čovječijim, dostoјnjim osobama, potrebno je ponovno vrednovati ljubav u društvenom životu s ciljem njezina pretvaranja na političkoj, gospodarskoj, kulturnoj razini, u trajnu i vrhovnu normu djelovanja. Ljubav gledati kao počelo i posljednji cilj. Kršćanima to ne bi trebalo biti teško, zar ne? Kao kršćani i ljudi dobre volje veselimo se i skustvu otvaranja naših srca drugima! Nemojmo se obeshrabriti, zatvoriti u sebe, prepustiti ravnodušnosti i apatiji. Budimo podupiratelji istinskega plodnog susreta u komunikaciji svjesni svoje odgovornosti za dodirivanje srca drugih. Učinimo oazu milosrđa vidljivom već danas, pozvala je dr. Petrović Šefanac.

Osim članova Društva, nagrađenih novinara te urednika glasila, svečanosti su nazočili i predsjednik Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica i provincial Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda Bogdana Mandića fra Jure Šarčević, predsjednik Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine, predsjednik Vijeća franjevačkih zajednica u HR i BiH, predsjednik Unije franjevačkih provincija Europe i provincial Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM dr. fra Miljenko Šteko, kao i provincial Hrvatske dominikanske provincije dr. fr. Anto Gavrić, ujedno i član Upravnoga odbora HDKN-a. Darovatelji nagrada bile su izdavačke kuće "Kršćanska sadašnjost" i izdavačka kuća "Školska knjiga". U glazbenom je dijelu sudjelovao zbor mlađih "Totus Tuus" iz zagrebačke župe Uznesenja BDM – Stenjevec pod ravnanjem Dalije Mock, a program je vodila Ivana Šimunić.(IKA/Tiskovni ured PPB)

ZNAM DA ME VOLIŠ

SV. PETAR U ŠUMI U prvoj hrvatskoj čitaonici u Istri, u Svetom Petru u Šumi, 9. travnja 2016. pred prepunom dvoranom održano je svećano prvo predstavljanje nove knjige autorice Davorke Smoković, zbirke duhovne poezije pod naslovom ZNAM DA ME VOLIŠ. Nakon istovrsne zbirke pod naslovom „Vjerujem“ i slikovnice za djecu (i odrasle) „Andeo na biciklu“, to je treća knjiga ove pjesnikinje u vremenu od 2013. do danas. Nakladnik je ove posljednje zbirke „Josip Turčinović“ d. o. o. Pazin, recenzent i ujedno i urednik knjige je don Anton Šuljić, tehnički ju je uredio David Ivić, lektorirala ju je Vanesa Begić, a crtež na koricama autorsko je djelo Davorke Vadanjel. U prostoru u znaku Čestohovske Gospe, velikoga križa na zidu i portreta preminulih poznatih svećenika, pa i biskupa, uz glazbenu i vokalnu pratnju članova zboru mladih „Harfa“ iz autorične župe Navještenja Marijina Pićan, kao i uz svoju kantautorskou, don Anton Šuljić predstavio je ovo novo umjetničko djelo na javnoj sceni kao *Pashu s Gospodinom* označivši to kao misao vodilju ove zbirke pjesama. „Kakva će to biti pasha? Bez Tebe, Rabi.“

Utonuće u sveto

Govoreći o ovoj zbirci pjesama, don Šuljić, kao vrstan značac na području poezije i književnosti, kao i samoga izdavaštva, između ostalog naveo je: „Pjevati o čovjeku i Bogu, o anđelima i vječnosti, o smislu i

molitvi, o pobožnosti prirode i muci koja spašava u doba postmoderne posve je izvan *mainstreama*, nesuvremeno i, kako se to općenito s javnih govornica navješta, nevažno. Štoviše, pjesnici su danas neka vrsta konspirativne radne snage koja radi protiv aktualnih moćnika ovoga svijeta. Pa ipak, ima pjesnika koji odolijevaju duhu vremena... *Nema Pashe bez Rabbija, kako to paradigmatično kaže Davorka Smoković.* Nema ni blagdana ni prolaska kroz muku bez Rabija. Nema života bez muke. Nema života bez umiranja. ... No, ono što je osobito karakteristično za ovu zbirku pjesama činjenica je da je ovdje riječ o meditativenome toku svijesti pretočenu u poetski izraz koji je utemeljen na biblijskim događajima i opisima te na stvarnostima vjere i života. Ona u dobrom dijelu pjesama slijedi biblijske sadržaje, opise i osobe, zatim blagdane, još pobliže Crkvenu godinu. ... za ovu poetiku religioznoga određenja karakteristično je to da ona, figurativno rečeno, povezuje liturgiju i lиваду. ... U tim se blagdanskim doživljajima, biblijskim događajima i prirodom u stihovima nazire težnja prema smirenju, utonuću u sveto i prema samoj mistici. ... Pjesnikinja snažno osjeća bilo svijeta, suojeća s njima, posebno s onima koji pate. Ona, naime, na način biblijskoga Hošee ili Pjesme nad pjesmama na način ljudske ljubavi dolazi do božanske ljubavi, do njegova traga i njegova smisla. Tako uostalom glasi i naziv ove zbirke – „Znam da me voliš“....

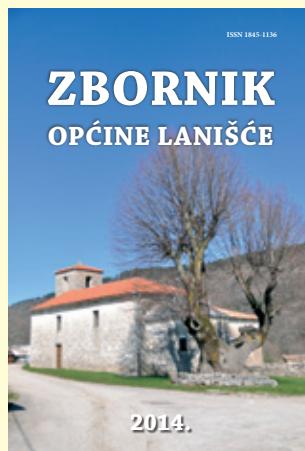
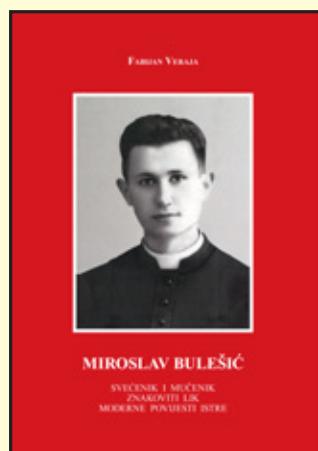
Ova je zbirka pjesama ustvari neka vrsta ivanovskog posla. Zazvučat će možda pretenciozno, no Davorka Smoković ovom je zbirkom napisala dio, ali možda samo dio, možda i manji dio svoga evanđelja – radosne vijesti o svome susretu s Bogom...“ Na predstavljanju knjige publici, u kojoj je bilo ljudi iz raznih krajeva, među kojima i njezin župnik Antun Kurelović i o. Euzebijije iz pavlinskoga reda iz Sv. Petra u Šumi, obratila se i sama autorica, a prigodne i tople riječi uputila je i njezina osobna priateljica i gimnazijalska kolegica pazinska školska psihologinja Ljiljana Matošević Levak. Cijela je večer protekla u posebnom, Duhom Svetim nadahnutom ozračju popraćenom i suzama i radošću i zahvalama Bogu. Publiku je posebno ganula pjesma *Ćaća moj* koju je autorica ispjevala svom pokojnom ocu na njihovom, *pićonskom*, dijalektu. (L)

POSJETITE KNJIŽARE „JOSIPA TURČINOVICA“

Izdavačka kuća JOSIP TURČINOVIC d.o.o., Pazin,
narudžbe tel. 052/ 624 342

Prodavaonice:

PAZIN, A. Kalca 2, tel. 052/621 082
PULA, Danteov trg 1, tel. 052/216 498
POREČ, Eufrazijeva 22, tel. 052/451 784

Osvećena Žemlja 2016.

8 dana zrakoplovom/autobusom/PUNI PANSION I SVE TAKSE

20.-27.09.2016.

9.895,00 kn

DUHOVNO I STRUČNO VODSTVO:

Osigurano

PRIJAVA DO 15.7.2016

NA TELEFON 052223400 i 0914440538 MARIAGRAZIA

ID KOD HR AB 52-040155102

Sva prava zadržana A.T.I. d.o.o.

Radio Istra
Učka 96,9 - Pula 98,0 - Rovinj 98,0 - Buje 97,9
Umag 107,1 - Rabac 92,1 - Poreč 98,5

KAP ZA DOBAR DAN
- duhovna misao za brojni početak dana
- od ponedjeljka do subote u 06:30

PUTEVIMA VJERE
- srednja vjerska emisija
- petkom u 17:04

SUSRET S IZVOROM
- komentar nedjeljnog Evangelija
- nedjeljom u 8:30

Jurja Dobrilic 6, Pula • tel: 052/ 66 77 11
www.radiostra.hr